

Iz haja
10., 20. in zadnjega
dné vsakega meseca.

Naročnina
stane 1 gld. na leto.

Posamne številke
po 5 kr.

GLASNIK

Krščanski delavci, združite se!

Naročnino in dopise

pošiljajte uredništvu

»Glasnik«

Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila

delavcev, ki nimajo dela,
ali delodajavcev, ki
iščejo delavcev, se vspre-
jemajo zastoj!

Štev. 31.

V Ljubljani, 15. novembra 1898.

Letnik IV.

Zavarovalnica.

»Glasnik« je že naznanil, da se snuje v naši delavski organizaciji zavarovalnica. Današnji list prinaša pravila in priloge, ki pojasnjujejo zavarovanje pri nameravani zadrugi. Iz njih izprevidijo naši bravci, za kaj se gre. Nekaj toček naj tu posebej poudarjamo.

1. Zavarovalnica je sestavljena po zakonu za pomožne blagajne. Določil tega zakona se je bilo treba držati, sicer nam vlada ne potrdi pravil. Z malimi izjemami so naša pravila narejena točno po vzornih pravilih, ki so pridejana omenjenemu zakonu. Bistvene izpremembe so torej nemogoče.

2. Imenovani zakon se razteza na več vrst zavarovanja: na bolniško, pogrebno, za vdove in sirote, za starost in za zavarovanje dot. Izprva smo nameravali vse tri zadnje vrste zavarovanja takoj pričeti, toda izprevideli smo, da moramo za vdove in sirote počakati, dokler se ne vdomačita zadnji dve potrebnejši vrsti. Če se izkažeta, pa brž izpopolnimo svojo zavarovalnico.

3. Naša zavarovalnica je namenjena delavskemu ljudstvu, ki se zavarovanja za življenje pri drugih zavarovalnicah ne vdeležuje. Služila naj bi delavcem, obrtnikom in kmetom, malim trgovcem, zasebnim uradnikom i. t. d. Po nji si zagotove preskrbnino za starost. Kmečki posestniki se s tem rešijo skrbij in težav, ki jih sedaj skušajo na stare dni. Potrebna je, kot oko v glavi.

4. Izpeljivo je, kar nameravamo. Vplačila se bodo tako razdelila, kot bo članom bolj priložno. Naše organizacije bodo brez

dvojbe pomagale pri tem delu. Kjer bomo imeli kaj udov, se bo dobil tudi kak pošten in požrtvovalen mož, ki bo posredoval. Uprava bo, dokler bomo le mogli zmagovati, zastoj.

5. Nova zavarovalnica bo podpora in pomoč našim delavskim stanovom; h krati pa bo tudi poskušnja naše vzajemne ljubezni in vneme. Bolj kot kje, velja tu: Jeden za vse, vsi za jednega.

6. Razteza se po pravilih po celi Avstriji; zato pristopajo k nji lahko Slovenci iz vseh naših pokrajin. Njen vseslovenski značaj ima tudi v narodnem oziru mnogo pomena.

7. Upajmo, da splošni zaklad dobi mnogo dobrotnikov. Ta splošni zaklad naj izvršuje dejanja ljubezni. Revezu, ko ne bi mogel sam plačevati, naj pomaga. Naraste naj tako, da se lahko znižajo premije, oziroma zvišajo letne rente ali zavarovane dote, ali da se rodbini zavarovanega člana, ki umrje, predno dobi pravico do letne preskrbnine, podeli primerna podpora.

Vrlo ugodno za člane, ki bodo pristopili k novemu društvu, je to, da lahko na jedenkrat plačajo vso svoto, ki je potrebna, da zagotovi starostno rento, oziroma doto. Lahko se pa tudi plača večji svota na jedenkrat, katere vrednost se po priloženih pomožnih tabelah lahko preračuna.

Plačevanje se bo torej vršilo: a) mesečno, b) letno, c) na jedenkrat vse, d) jedenkrat ali večkrat nekaj; drugo mesečno ali letno.

Ali pojde? Tisoč pomislekov se ponuja pri tem vprašanju, a nam se zdi, da se raz-

prše v nič, če premišljamo potrebo take ustanove. Od države in dežele še dolgo nimamo kaj pričakovati. Torej začnimo! Vsejmo dobro seme. Bog bo pa dal svoj blagoslov! Vspehi niso v naših rokah; v naši moči je pa delo in požrtvovalna krščanska ljubezen. Blagor mu, kedor se usmili siromaka! Kedor ne more drugače, naj pa moli za naše delo. Mislimo dobro, upamo najboljše v trdnem prepričanju, da dobremu delu ne odtegne Gospod svoje pomoči.

Ljubi »Glasnikovi« bravci! V tem duhu presojajte našo namero, ki jo razvidite iz priloženih pravil. Vsiljevati se ne maramo. Kogar ne oživi ideja sama, ga tudi ne bodo naše slabe besede. Zato prepuščamo agitacijo stvari sami. Naše organizacije pa prosimo, naj v posvetih in pri shodih pretresajo, kar nameravamo. Da moremo predložiti pravila v potrdilo, nam treba za oba oddelka po 200 oglašanih članov. Radi bi se podvizarili. Zato prosimo, naj se javi, kedor želi pristopiti, in naj pove, ali se hoče zavarovati za starost, ali zagotoviti doto. Oglase vsprejema vikar Luka Smolnikar v Ljubljani. Ko dobomo dovolj članov, predložimo pravila in ob novem letu — če Bog dá — pričnemo. Z Bogom za krščansko ljudstvo!

L. Smolnikar, Jos. Gostinčar,
vikar. paznik.

Dr. Krek, Fr. Sedmak, K. Tekster,
drž. poslanec. delovodja. župnik.

LISTEK.

Sad socijalne demokracije.

Devetnajstletni fant Frančišek Pacal stal je dné 26. oktobra pred porotnim sodiščem dunajskega mesta. Mala sključena postava, rumenobledi obraz, temne zraščene obrvi, izpod katerih rudeče obrobljene oči nemirno gledajo sedaj sodnika sedaj porotnike — človeka spreleti mraz, ko pogleda to postavo iz stare rimske mitologije.

Dolžijo ga hudodelstva požiga. Zločin na sebi je prav kratek. Obtoženec je iz maščevanja nad svojimi starši polil očetovo posteljo z oljem in jo potem zažgal, zapustil stanovanje in prepustil usodi svojo sedemletno sestrico, katera je bila slučajno v sobi.

Pred zločinom napil si je poguma — po zločinu skušal v pijaci pozabiti ga, ne utolaziti slabo vest. Besedi vest in kes on ne pozna. Starši njegovi so delavskega stanu, kateri se z odgojo mladega človeka niso

mogli baviti. Zrastel je sam v močvirji velikega mesta, četrta zapoved božja za njega ne obstoji.

Strast le zapoveduje, zgolj maščevanje nad starši privedlo ga je pred porotnike. Z mirno krvjo zažgal je očetovo stanovanje, v nevarnost spravil življenje in imetje toliko drugih prebivalcev hiše, zaklenil svojo malo sestro v gorečo sobo, katera se je le slučajno rešila gotove smrti.

Več dni prej, kakor sam pripozna, odločil se je to storiti in le čakal ugodnega trenutka, v katerem je strast zamorila vse boljše pojave — ako jih je bil sploh še zmožen.

Učenjaki pravijo, da je tej vrsti ljudi prirojeno hudodelstvo, da so le nekako orodje brez lastne volje. Ako si tega mladeniča ogledamo, skoraj bi se dali o tem prepričati, ker se nam zdi nemogoče, da bi človek po božji podobi ustvarjen tako podivjal.

Le kratko nekaj vprašanj in odgovorov iz obravnave:

Predsednik: Zakaj ste saboj vzeli ključ od stanovanja?

Obtoženec: Radi tega, da bi kedo pravočasno ne mogel gasiti.

Predsednik: Kaj ste hoteli toraj doseči?

Obtoženec: Da celo stanovanje pogori.

Predsednik: Kako ste mogli tako zdivjati?

Obtoženec: Jaz sem bil vedno tak.

Predsednik: Ali vi pripoznate, da ste izvršek človeške družbe?

Obtoženec: Mora že biti.

Predsednik: Ali se prav nič ne kesate?

Obtoženec: Ne; jaz prav nič ne obžalujem, ker so moji starši tako ravnali z menoj.

Tako in jednako je smehljaje se odgovarjal. Obsodili so ga na šest let ječe. Učenjaki naj trdijo, da bi ta mladenič pri skrbni vzgoji ravno tako odgovarjal — mi pravimo, da je to nemogoče. Ta fant je vzor socijalista. Brez vere, brez ljubezni je postal zver. V velikem mestu, kjer je dandanes veliko lažje dobiti slabo, kakor pošteno družbo, se je navzel popolnega nihilizma. Iz njegovega vzgleda lahko sklepamo, kaj bi bilo iz človeške družbe po socijalno-demokratskih načelih.

Kaj bode pa z nami?

Država je svojim služabnikom, uradnikom zboljšala plače. Sedaj bode iste zboljšala tudi uradnim slugam. Dotično vladno predlogo je proračunski odsek vsprejel in s tem takorekoč zagotovil vsprejem v zbornici, oziroma dal vladi nekako opravičenje, v slučaju nezmožnosti parlamenta, zboljšati uradnim slugam plače. Uslužbenci pri državnih železnica-h dosegli so tudi lepih uspehov. Nekaj se je storilo tudi za državne gozdne in rudniške delavce. Tudi na delavce v tobačnih tovarnah se nekoliko misli. Vse to je lepo in mi vsem onim sotrpinom najpristroneje privoščimo zdatnega zboljšanja. Saj je naš namen boriti se za vse trpeče stanove in med te spadajo gotovo tudi državni služabniki in delavci, najsibodo katerekoli vrste. Služabniki in delavci v državni službi imajo vsaj nekoliko upanja, da se jim zboljša njih dostikrat v resnici žalosten položaj. Toda kaj bo z nami v privatnih podjetjih? Vsakdo lahko vidi, da v naši državi tudi velika obrt trpi nekako jetiko. Zdravila proti temu iščejo podjetniki pri delavcih. Vsled tega vsaj pri nekaterih obrtih niti misliti ni na kako zboljšanje. Divja konkurenca kapitalistov nas je potlačila tako, da si ne bomo z lepa pomagali. Dolžnost države bi bila, gledati na to, da vzajemno z drugimi državami skuša omejiti spekulativno vmazano konkurenco. Kapitalistični podjetniki v celoti nimajo toliko smisla za socialno vprašanje, da bi videli v zboljšanju delavskih plač prosep obrti. Delavci, ki nimamo denarja za potrebni kruh, si tudi ne moremo omisljevati lepših oblek, stanovati mora ogromni del delavcev po stanovanjih podobnih »pasjim utam«. Vse to pa radi liberalne konkurence kapitalistov. Živila se draže, petrolej, kojega ravno delavsko ljudstvo ogromno porabi, je v rokah brezsrčnih judov, ki dan za dnem stoje nad našimi glavami z mečem podraževanja. Pri vsem tem pa nimamo nobene nade na zboljšanje. Naš državni zbor mlati prazno slamo in premlewa stvari, ki so malenkostne nasproti veliki socialni misli. O delavskem ljudstvu se v našem državnem zboru sliši bore malo besedij. Ni ga, ki bi odločno protestoval proti kartelu petrolejskih judov in žitnih borzijancev, ni ga, ki bi stavil v državnem zboru predlog za znižanje delavnega časa, da vsaj nekoliko obvaruje delavca pred prezgodnjim poginom. Delavci sami se pa nasproti kapitalizmu tudi ne moremo uspešno braniti, ker nimamo denarja in toraj ne živeža. Z lepo nam ne dá nobeden nič, s štrajkom bi sami podlegli in bi bili potem še na slabšem. O tem nas uče stotere in stotere skušnje. Kaj bo z nami? To mora pokazati prihodnost. Jedno je jasno; tako, kakor je sedaj, ne more več dolgo biti. Kako more ob taki draginji v mestu delavec živeti z družino ob dnevnem zaslužku 80 kr., ali letno 240 gld.? To je nemogoče. In vkljub temu mora toliko delavskih družin prezivotariti s tem zaslužkom.

Zato pa vidimo ogromno bledih, propalih obrazov in strganih otrok. Revščina se pozna na upalih obrazih delavskih družin. Ona, tako slavljena velika obrt, katera je imela primesti na svet blagostanje, prinesla je mesto tega prokletstvo uboževanja ljudstev. Kje je pomoč proti temu? Na zgoraj ne smemo upati, tam nas ne poznajo. Naše prošnje in zahteve se jim zde pretirana domišljavost. Kako tudi ne? Saj žive v izobilju in zanje glada umira oni, ki mora pri svojih osemdesetih soldih delati, plačevati in molčati. Ako se je onim državnim uradnikom, ki imajo

nad 5000 gld. letne plače, povisal dohodek še za petsto goldinarjev, »da morejo dostojno živeti«, potem je neumljivo, da ne vidijo onega, ki mora tudi dostojno živeti in rediti družino z letnimi 240 gld. Toda kaj pravimo? Saj nas vidijo! Kmalu bode podražen sladkor in s tem spomnili se bodo tudi delavcev. Kaj bode z nami? Ne vemo! Upamo sicer v bodočnost, toda ta up naš je le senca. Vemo tudi, da v naših mestih tiči velik del našega stanu prihodnosti. Zato pa skrbimo, da se družimo in vedno glasneje vpijemo in zahtevamo socialne preosnove v krščanskem duhu. Toda naše zahteve morajo imeti trdno oporo v nas samih. Oporo, ob kateri se morajo razbiti vsi protisocialni toki. Le radikalna organizacija in radikalno nastopanje naše, nam more pomagati in nobeden drugi. Delajmo toraj na to, da ne bomo le presili, marveč združeni zahtevali in — dobili.

Politika po svetu.

Nemški cesar je bil sedaj v sveti deželi. V Jeruzalemu je prisostvoval slavnosti blagoslovljenja luteranske cerkve. Turški sultan mu je »podaril« kos sveta, kjer je bivala Brezmadežna. Ta znameniti prostor je cesar podaril katolikom, seveda ne toliko iz prijaznosti do katoličanstva, kakor do lastnega slavljenja. Čuje se, da bi rad postal varuh svete dežele in seveda vseh ondotnih kristijanov. Gotovo pa je imelo potovanje precejšen političen značaj, ako ne večjega kakor želja viditi svete kraje. Cesarja so po vsi poti zasledovali anarhisti. Zaprli so jih nekaj v Egiptu in tudi Beyrutu so zasledili v neki bolnišnici, pripravljani za napad na cesarja. Več oseb so baje zaprli.

Položaj Slovanov v Prusiji. Kakor poročajo časopisi, hočejo iz Prusije izgnati vse avstrijske Slovane. No, brutalni za kaj takega so Nemci dovolj. Bog zna, kaj bi bilo, ko bi Avstrija hotela kaj takega storiti z onimi prusijaki, ki vživajo avstrijski kruh in delajo propagando za »Velikonemčijo.« In to celo med Slovani. Pri nas seveda za kaj takega vladajo višji obziri. Drugodi jih proti nam nimajo.

Deželnozborska dopolnilna volitev. Dne 26. oktobra se je vršila v Kranju in Loki dopolnilna volitev za deželni zbor. Vsled pravne pogodbe med narodno in katoliško narodno stranko ima ondi mandat narodna. Toda pri sklepanju sprave se ljudstvo ni poprašalo za mnenje. Nekaj privilegiranih strankinih vodnikov je sklenilo med seboj neko pogodbo, ki so jo krstili za spravo. V tej pogodbi se nahaja nekaj toček, ki so našemu narodnemu gospodarskemu razvoju naravnost škodljive. O kaki resni spravi pa tudi ni govoriti, to priča posebno »Slov. Narod«. Da pa še posebej narodna stranka z njeno brezbriznostjo za ljudski blagor od dne do dne propada, se je pokazalo pri volitvi v Kranju in Loki. Ljudstvo samo ni hotelo sprave, oziroma »Narodovega« kandidata, marveč je najodločneje zahtevalo, da ono samo določa, kedo je bode zastopal. Res da ljudski kandidat Koblar ni bil izvoljen, toda dobil je toliko število glasov, da more že sedaj narodna stranka s svojim absolutizmom vred računati na zgubo tega mandata. Ljudstvo se probuja in meče od sebe svoje laziprijatelje.

V državnem zboru se zopet pričinja obstrukcija. Nemški nacionalsci so pomedli vse predale in spravili iz njih ves smrad, ki ga sedaj kot državni poslanci omikanega naroda mečejo na vlado in drugače misleče poslance. Komaj se je pričel državni ustavni

voz počasi premikati, že stoje tu nemški harlekini s poleni, da jih mečejo pod kolesa. Nemci Wolfove vrste menijo menda nagajati vladi in večini državnega zbora. V resnici pa le ogromno škodujejo ljudstvu in pomagajo § 14. s katerim bo končno z ozirom na nezmožnost državnega zbora rešila tudi nagodbo z Ogersko. S tem da vstavijo nacionalni kričarji parlamentarno delovanje, bodo posebne veliko škodili delavskim stanovom, za katere bi se pri rednem poslovanju zbornice marsikaj lahko storilo. Tako bomo pa skoro gotovo požirali samo slino — zato ker to zahteva brutalna nemška prenapetost.

Naša organizacija.

Občni zbor slov. katol. političnega društva v Kamniku. V nedeljo, 30. oktobra, je bil tukaj občni zbor slovenskega katoliškega političnega društva. Nimamo namena vsega opisavati, kar se je pri zboru govorilo; le kar zadeva delavske razmere, zdi se nam potrebno, nekoliko poročati. O političnem položaju je govoril poslanec Vencajz; delavskih razmer pa sta se dotikala poslanec dr. Krek in domači kaplan Kalan. Delavci so bili na shod še posebej povabljeni. Prišli so; žal da ne v tolikem številu, kakor bi bilo želeli! — Naši delavci so večinoma dobri ljudje. Vendar kar so demokrati napravili tiste tri velike naskoke na Kamnik, se demokracije sicer niso prijel, a zdelo se je pa le nekaterim, da utegnejo vendarle ti njih prijatelji biti, mi drugi pa da nimamo za delavca srca. Obetati je prav lahko in obljubam se jako lahko verjame; kdo bi si res ne želel boljšega in lažjega življenja? Tako so mislili ne iz hudobije, ampak iz zmote; nekateri, ne vsi. To se je deloma pokazalo pri volitvi za »V. kurijo«. (Ta stvar je sicer že precej stara; vendar, ker nismo o tem še nikdar javno govorili, zdi se nam potrebno, da danes na to reč malo nazaj posežemo). Neki ljudje, ki se štejejo velike »narodnjake«, — ko bi bil liberalizem narodnjaštvo! — nalagali in ščuvali so takrat v resnici grdo te uboge ljudi, češ, da so duhovniki sovražniki ljudstva, ki skrbé edino za-se, oni pa da so pravi prijatelji trpečega ljudstva (!!) in napravili so jih, da so šli volit — ne demokratsko — ampak liberalno. Liberalca volit v času socialne reforme, ko je vendar ravno liberalizem kriv vse sedanje socialne mizerije, to se pravi sam sebe po obrazu biti! Pa ločili niso liberalca od demokrata, dasi sta si ta dva med seboj v najhujšem protislovju; pa naj bo že »cifra ali mož«, samo da je »zoper klerikalce«! To je bila parola. Med temi zapeljanci pa ni bilo kaj tovarniških delavcev, ampak nekaj dninarjev, nekaj ljudi brez dela, šnopsarji pa do zadnjega moža vsi, kar jih premore naše mesto. In teh ni malo! Ti so korakali na dan volitve z velikim ponosom v pravi pravcati procesiji iz neke tukajšnje šnopsarije na volišče, kjer so seveda slavno — skozi padli. Je namreč tukaj — dasi se še marsikje preveč pijančuje — toda neka »štacuna« je tukaj, kjer se nekako vzgajajo žganjarji in pri dobri volji ohranjajo, da so, dokler je še kaj cvenka, vedno pripravljani dati »še za en glazek«. Ti ubogi ljudje imajo tam svoje pribežališče, svoj »cunft« ali, kakor pravijo, »bratovščino treznosti«. To je spas, pa — bridek spas! Ali je to rodoljubje, ali je to ljubezen do nižjega ljudstva, zlorabljeni njegove strasti in slabosti v svoje namene?! S šnopsarijo se ne bo pomagalo niti naši narodnosti, niti socialni bedi našega društva. Upijanjeni ljudje bodo sicer prav pridno zabavljali čez »farje«, kakor so ravno takrat v obilni meri, toda — bogatejši zaradi tega niso bili in ne bodo nič, marveč le pogrezali se vedno bolj v svoj gmotni in moralni pogin. Šnops je najhujši sovražnik našega ljudstva. Mi privoščimo vsakemu človeku, naj je tudi naš nasprotnik, njegov kosce kruha, in mu nikakor nečemo nalašč škodovati, ali k takemu ravnanju ne moremo molčati. Saj smo itak predolgo! Ne zlorabite ubogih revežev še bolj! To smo torej hoteli mimogrede povedati, kar nam je bilo že davno pri srcu. Še parkrat pozneje

so neki ljudje zlorabili nevednost našega delavskega ljudstva s tem, da so jim natvezili nekatere tako tavženikrat neumne laži, o podraženju žita in o delavski plači, da se je lažnjivost lahko v polnoči »skozi videla«. Namen je bil ta: naslikati duhovne kot samogojtne in kot sovražnike delavskega ljudstva. Ni čuda, če preprost človek večkrat take reči sliši, da se ga nazadnje le nekaj »prime«, in da si misli, da je vsaj nekaj takega, kar se govori, res, če že ne vse. Kdo si je te laži tako na celem izmislil, tega natanko ne vemo; ali navadno so taki ljudje, ki sami molzejo iz ubogih ljudi težko pridobljene krajcarje. Taki ljudje potem zvrčajo krivdo na druge, kakor tat, ki vpije nad drugim: Vidite ga tatú; primite ga! — zato da bi njega ne prijeli. Večinoma, pravimo, so naši delavci dobri ljudje, in le iz nevednosti so sleparjem te laži verjeli, kateri so verjeli. Zato smo spoznali potrebo, delavce natančno poučiti, kateri so njih pravi prijatelji ali neprijatelji, in jim razložiti naš krščansko-socijalni program, kakšnega zboljšanja jim je v resnici pričakovati za prihodnost. Le da se mnogi premalo zanimajo! Delavci naj bi jasno vedeli, kakšno je njih stanje, in kaj jim je mogoče obljubiti, in ne le obljubiti, ampak s časom res dati. Pri zadnjem shodu je torej gospod dr. Krek v svojem govoru, v katerem se je dotaknil skoro vseh stanov, zlasti obrtnega in kmetijskega, govoril tudi o delavskem vprašanju. Omenjal pa je prav posebno 1. zavarovanje za starost. Zavarovanje za starost, to je najnujnejša želja delavskih stanov. Če bi bil človek za stara leta oskrbljen, če bi ga ne mučila skrb, kaj bo, ko bo onemogel, koliko lažje bi živel! In tako postavbo je on predlagal v državnem zboru. Nemška zdivjanost, ali kakor pravijo, obstrukcija, je zakrivila, da se njegov predlog še obravnaval ni, in da ga bo treba ob ugodnem času zopet ponoviti. Za delavce, ki delajo po eraričnih delavnicah, kakor je naša smodnišnica, rekel je pred kratkim dr. Krek v državnem zboru: »Država mora biti vzgled delodajalcem in preskrbeti svoje delavce popolnoma za čas bolezni, onemoglosti in starosti«. Govornik je govoril 2. o delavskih stanovanjih in v vzgled stavil ljubljanske vrle krščanske socijalce, ki niti ne jamrajo in zabavljajo samo, niti ne drže križema rok, ampak delajo in se gibljejo. Postavili so si s pomočjo dobrih prijateljev (med katerimi dr. Krek ni bil zadnji) čedne delavske hišice z vrtiči, ki bodo polagoma prišle popolnoma v last delavcem. Kateri delavec bi si ne želel imeti svoje domovanje z vrtičem? 3. Ker pa se država ne gane, da bi postavnim potom uvedla zavarovalnice za starost, zasukali so se zopet ljubljanski krščanski delavci in si zasnuli sami svojo. K tej se lahko pridružijo tudi drugi, ki so izven Ljubljane. Tudi hranilnico svojo so si omislili. Govornik je poleg drugih stanov omenil konečno tudi državnih služabnikov, diurnistov itd. Ti ljudje — dejal je — so navadno liberalni, ali — ljudje so in človeka vredno življenje zaslužijo. Zato se je on tudi pobrinil zanje v državnem zboru, kakor je razvijal v zadnjem »Glasniku«. Domači govornik je zavrnil nekatere prej omenjene laži, ki so jih trosili hudobni ljudje okoli, omenjal je glavnih naukov in obetov socijalne demokracije, kakšna »sreča« da nas čaka od njih. Obrtnemu in kmetškemu stanu so podpisali smrt; prej morata propasti, predno bo kaj »boljšega«; pa tudi delavskemu stanu se obeta čudna »prostost«. Nikdo ne bo ničesar lastnik; še hlače, ki bodo na njem, ne bodo njegove; vse bo imela »družba«, ki bo delila, kakor se bo njej prav zdelo. Kakor bo vse skupno, skupne bodo tudi žene, skupni tudi otroci, ki ne bodo last starišev, ampak last »družbe«, katera jih bo vzgajala po svoji volji. Kateri človek, ki ima kaj poštenja, sramu in samostojnosti v sebi, se ne bo zgrozil ob taki »sreči«, ki se mu obeta! In pri vseh teh obetih, kaj so demokrati že storili v naši deželi za zboljšanje delavskega stanu? Vse njih delo je zabavljanje. Nasproti: Koliko koristnih naprav v prid delavskemu stanu imajo pokazati v Ljubljani krščanski socijalci! Iz njih sadu jih bote spoznali, prve kakor druge! Tudi pri nas bi se dalo kaj praktičnega storiti, ko bi delavci skupaj držali. Sicer pa že imamo neko napravo, ki bi se

je tudi naši delavci ulegli s pridom posluževati. To je naša mala hranilnica, z imenom »Čebelica«. Vsak teden (v nedeljo po krščanskem nauku v »Katoliškem domu«, ali vsak mesec vloži se neki mal gotov znesek) To je kakor nalasč za delavca, ki prejema plačo na teden ali na mesec. Nekteri morda ne more nič prihraniti; gotovo pa je, da bi marsikdo, ki nima tolikih potreb, lahko položil vsak teden nekatere groše na stran, ne da bi jih veliko pogrešal. Sedaj pa večje svote ne more zbrati, da bi jo vložil v hranilnico, malih krajcarjev pa v navadni hranilnici še sprejmejo ne, in takó si ne prihrani nič. Pri nas se bo denar zbiral 7 let, kajti »čez 7 let vse prav pride« in tudi ti prihranjeni krajcarji bodo prav prišli. Iz malih tedenskih doneskov se bo v 7 letih nabral že mal kapitalček, ki bo pozneje zopet donasal novih obresti. — Letos stvar še ni bila občno znana, donasali so večinoma posli in otroci in vender se bo do konca leta nabralo precej stotakov. Z novim letom se začne drugi tečaj in je čas, vpisati se. Poprimite se te prilike, komur je mogoče! Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal! Konečno je govornik pozivljaj delavce, naj se tesneje oklenejo krščanskega socijalizma, ki ima res zdravo jedro v sebi. V ta namen naj si pa pridneje naročajo in berejo »Glasnik«, ki je premalo razširjen pri nas, da se se bolj podučé o socijalnem vprašanju. Brezvestnim sleparjem naj nikar ne verjamejo na prvo besedo. Kdor ima kako željo, vprašanje ali dobro misel, naj se oglasi pri govorniku. Kolikor je v njegovi moči, bo vedno rad razložil ali pomagal. To so glavne točke, obravnavane pri občnem zboru, ki zadevajo delavsko vprašanje. Ne zamerite, gospod urednik, da smo se toliko zavlekli in povedali marsikaj, kar bralci »Glasnikov« že davno vedo. Saj do sedaj vas nismo preveč »nadlegovali« s svojimi dopisi. Morda se vprihodnje kaj poboljšamo.

Slov. krščansko-socijalna zveza prireja sedaj vsako nedeljo zvečer ob 6. uri v dvorani »Katol. Doma« javna predavanja. Dne 30. oktobra je predaval č. g. Evgen Lampe o socijalnem vprašanju. S številkami je navedel, kako ogromno se množi veliki kapital in ravno v tisti meri propadajo tudi delavski stanovi. V nedeljo dne 6. t. m. je pa predaval č. g. Aleš Ušeničnik o začetku in koncu sveta. Moderna veda pravi, da se je razvilo svetovje iz ogromne plinaste krogle, delci krogle so se trgali, zgoščavali, razvrteli, zasveteli in po teku morda milijonov let postali to kar so. K temu nima krščanstvo nič ugovarjati, ker vse to kaže le vsegamočnost in veličanstvo Stvarnika. Da je Bog ustvaril svet v šestih dneh, se smatra kot šest perijod, v katerih je Bog dovršil stvarstvo. Konec sveta, katerega prerokuje moderna veda, se čudovito strinja z Zveličarjevim razodenjem. Solnce in zvezde bodo otemnele, življenje na njih bo zamrlo in konec bode sveta. Tudi zadene lahko v teku časa ob našo zemljo kaki komet in jo razdene. Prava veda krščanstvu ni nasprotna, marveč priča ravno o resnici krščanstva. Govorniku so živahno ploskali poslušalci, katerih je bilo prav veliko.

Novo konsumno društvo snujejo v Trzinu. Dotična pravila se v kratkem spišejo v združni register. Novemu društvu, katerega bodo vodili sami vrli možje, je želeli najboljšega uspeha, tem bolj ker so tržiški delavci navezani do cela na ondotne trgovce.

Iz Dv. M. v Polju. Tukajšnje slovensko katoliško delavsko podporno društvo imelo je 23. oktobra t. l. naj drugi občni zbor. Predsednik pozdravi v toplih besedah navzoče člane ter se jim zahvali za obilno udeležbo. Poročilo tajnika se vzame na znanje. Iz poročila blagajnikovega namestnika je razvidno, da je imelo društvo dohodkov od začetka svojega obstanka do 31. septembra 1020 gld. 67 kr. stroškov pa 760 gld. 92 kr. Podpore se je dalo bolnim članom 657 gld. 5 kr. Razni stroški, kakor knjige, tiskovine poština in razno 83 gld. 87 kr. najemnina 27 gld. tako da ostane v blagajni dne 30. sept. gld. 259 75. Tako se vidi, da je društvo res delovalo v smislu svojega namena. Podpiranih je bilo 135 bolnih članov. Blagajnik opozarja društvenike, naj storijo svojo dolžnost, da bo tudi blagajna mogla biti kos svoji nalogi. Potem se izvoli novi odbor in sprejme nekaj

nasvetov ter zaključi predsednik shod s trikrat slava in živijo na papeža in cesarja.

Na Gojzdu pri Kamniku snujejo hranilnico in posojilnico. Dne 20. t. m. bode otvoritev. Ob tej priliki priredi »Slovensko katol. del. društvo« na Gojzdu ljudski shod.

Socijalne zadeve.

Javna posredovalnica služb in dela. Ljubljanski magistrat je razposlal delavcem, delodajalcem, in raznim društvom vpraševalne pole radi vstanovitve javne posredovalnice za delo. Naša organizacija v Ljubljani je vže tudi resno mislila na nekaj takega. Javna posredovalnica služb in dela je v Ljubljani nujna potreba. Ljudje, ki prihajajo v mesto iskat dela, ne vedo se kam obrniti in tudi poznailec mesta ni lahko brez posredovanja dobiti službe. Dosedanje posredovalnice v Ljubljani so privatna podjetja, ki imajo v prvi vrsti namen zaslužka in vsled tega zahtevajo od delodajalcev plače za posredovanje. Naravno je, da tisti, ki nima v žepu »božjaka«, tudi ne more iti k posredovalcu iskat dela. Tudi se s tem jemlje izdaten del zaslužka mnogim ljudem. Ako naleti kdo službo, v kateri ni shajati, je prisiljen iskati druge, toda plačati mora vsejedno. Zato bi bila velike koristi za naše služništvo brezplačna posredovalnica dela in služb. Ako se ta zavod ustanovi, naj se ustanovi kot samostojni urad in naj nima nobene dotike z drugimi, posebno ne s policijskim uradom. Sicer bi si težko pridobila občno zaupanje. Skrbij naj se, da vstanove v zavodu čakalnice in sicer za moške in ženske. Posebno za ženske je to nujno, da se s tem zabrani škodljivo in nevarno pohajkovanje po raznih delih mesta in okolice. Da naj se službe čakajočim ženskam priložnost, da v čakalnici pleto nogovice, popravljajo perilo za-se in tudi lahko za druge. S tem si kratijo čas in ne mislijo na škodljivo pohajkovanje. Veliko žensk, ki grejo iz službe, nima stanovanja, v katerem bi ne bila po dnevu »vsem na pot« le po noči se stisne na kako skrinjo, da zaspi. Za vse take bi bile čakalnice prava dobrota. Da bi bila posredovalnica dobra, bi morala imeti tudi za to sposobno osobje. Uradniki naj ne bodo naliti z oljem moderne birokracije, da bi samo osorno govorili z ljudmi — reveži. Skuša naj se dobiti uradnikov iz delavskega stanu, ki bodo iz lastnihkušenj dobri posredovalci in tudi svetovalci brezposelnim ljudem. Skrbi naj se odločno za strogi red v čakalnicah, posebno v moralnem oziru. Na ta način bode posredovalnica, ki jo namerava vstanoviti mestni magistrat, res velike koristi ne samo za mesto, marveč tudi za deželo. Naši somišljeniki, ki so dobili vpraševalne pole, naj jih, ako jih še niso, spolnijo tem smislu.

Socijalna politika občin. Rešitev socijalnega vprašanja ne zanimlje dandanes samo jednega činitelja, ni samo dolžnost države niti le nekaterih naprednikov. To delovanje je razdeljeno po potrebi in sposobnosti na vse različne činitelje. Tu velja stari rek: vsi za jednega jeden za vse. Zadnjega mesta med temi činitelji pa nima občina. Ako se spomnimo samo na obrabljeno frazo, da je občina temelj državne celote, jasno razvidimo, da je občina že po svojem naravnem značaju namenu poklicana, da rešuje v mejah svoje moči in eksekutive socijalno vprašanje. Dolžna je, da skrbi — kakor pravimo — za podrobno socijalno delovanje. S tem pa ni rečeno, da bi se oziralo le od slučaja do slučaja na interese in zahteve delavskega ljudstva. Pojem podrobno delo

obsega sistematično, premišljeno delovanje v korist ljudij trpečih in socialno brezpravnih. Smisel te zahteve se pokaže šele tedaj, če se reče, da podrobno socialno delo, katero naj izvršujejo občine, ni samo sebi konečni cilj. Ono je kamen za celo novo socialno stavbo, ono je material, s kojim se bode izvršila preosnova družbe. Zadnje besede občine v socialnem vprašanju gotovo ne bodo imele, obratno one naj bodo samo izvrševalni organi tistih, ki hočejo rešiti socialno vprašanje s širokega in visokega stališča. Socialna politika občin se v zadnjih svojih posledicah razvije skoro popolnoma do državnega socializma. Delovanje občin na socialnem polju je že tako, da samo ob sebi tvori ne samo obširno in težavno agendo, temveč posebni predmet socialnega premišljevanja. Socialna politika občin je dandanes posebna in samostojna disciplina vede. To je naglašal profesor Mataj na Dunajskem vseučilišču ob svojem nastopnem govoru. Geslo: »Laissez faire, laissez passer, le monde va de lui-même«, dandanes ne more veljati v mestnih hišah, kjer zborujejo ljudje, ki imajo resen in globok smisel za moderno socialno politiko. Tu hočemo našteti še praktične zahteve občin na socialnem polju. V prvi vrsti ima občina dolžnost da je vzorna delodajavka. Otrresti se mora napak in neplemenitosti zasebnega kapitalista. Dobiček na vsak način, izkoriščanje delavca, ne more biti namen občine, naj že izvršuje kakoršnokoli delo v svoji režiji. Dolžnost občine bodi, da plača delavcem vsaj minimalno mezdo, vsaj toliko, kot potrebuje rodbina, da se preživi leto dni. Občine naj bi tudi vplivale na to, da bi se delodajalci, ki dobivajo delo od občine, vedli napram delavcem tako, kakor bi se obnašala občina sama. Naj si občina v pogojih oddajalnih pogodb izgovori od podjetnikov, da plačajo svojim delavcem gotovo mezdo, da jim določijo primerno delavsko dobo itd., in ako se ti pogoji ne bi izvrševali, naj se diktirajo kazni, ki se lahko povečajo do zvršenja pogodbe in odvzeta koncesije. Kjer bi se ti pogoji ne mogli doseči, naj občine ustanovljajo občinske izdelovalnice, ki bodo s svojo konkurenco silile delodajavce, da bodo boljše ravnali z delavci. Dalje morajo občine delovati v svojem delokrogu na to, da delavski trg ne bode prepuščen sam sebi. Vplivajo naj na regulacijo ponudbe in zahteve dela. Ustanove naj posredujevalnice dela, vprašalnice po delu, ker s tem se manjša število brezdelnih ljudij. Za slučaj brezdelja naj se skrbi za zavarovanje proti brezdelju. Samo ob sebi se razume, da razven tega tudi zavarovanje na starost, proti boleznim in nezgodam. To se zahteva danes že po celem svetu. Za delavce, ki iz različnih vzrokov ne morejo biti opoludne v krogu svojih domačih, naj se napravijo posebni lokali, v katerih bi se po zimi lahko gredli in v katerih bi si lahko pripravili z doma prineseno jed in krepilno pijačo. Kjer je mogoče delovati hkrati na ta način zoper alkoholizem, naj se to ne pozabi. Revnim šolskim otrokom naj se opoldne na občinske stroške daje topla hrana. Omenimo še brezplačno poučevanje za otroke delavskih rodbin. Da bi se delavci bolje asimilovali z občino, naj skrbi tudi za delavska stanovanja. Zračne, svetle in zdravstvenim zahtevam ustrezajoče sobe ovirajo razširjanje socialnih epidemij. Ako bode treba, mora se za delavce preskrbeti cena svečava, kar ni posebno težko v dobi plina,

elektrike in acetilena. Konečno se mora zahtevati od občin še to, da skrbé za duševno stran in plemenito zabavo delavcev. Ustanavljajo naj se v gledaliških predstave za delavce, poljudna znanstvena predavanja itd. D.

Županske konference na Gorenjem Avstrijskem. Po prizadevanju gorenje-avstrijskega deželnega odbora, posebo pa še zelo delavnega in za blagor dežele vnetega deželnega glavarja dr. Ebenhocha vršila so se v letošnji drugi polovici v trinajstih okrajih posvetovanja županov, ki so bila v marčnem vrlo zanimiva. Zastopnikom občin v deželi, katerih le pet se ni vdeležilo teh konferenc, je bila s tem dana ugodna prilika, pojasniti težnje in želje prebivalstva, zastopniki deželnega odbora pa, ki so vedno prisostvovali takim zborovanjem in je bil vselej prisoten deželni glavar sam, imeli so najlepšo priliko poučiti se o raznih težnjah ter dobiti dovolj gradiva za uspešno delovanje v deželnem odboru in zboru. Govorilo se je pri teh konferencah o upravi občinskega, okrajnega in deželnega premoženja, o cestnih, ubožnih in sanitarnih zadevah in drugih tekočih vprašanjih. Zadeve, katere je deželnemu odboru mogoče rešiti v njegovem lastnem delokrogu, se večinoma že rešujejo ali pa so že rešene, o vsem bode pa deželni odbor obširno poročal deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Razvidno je iz tega, da bodo ta posvetovanja jako velike koristi za posamezne občine, kakor tudi za celo deželo, ki sme biti ponosna, da jej načeluje tako vrlo delavni deželni odbor. In pri nas? Ali se našemu prebivalstvu res že tako dobro godi, da nima več nikakih teženj in pritožb, katere bi moral čuti in uvaževati deželni odbor?

Zavarovanje delavcev proti nezgodam na Danskem. Danski kralj je potrdil zakon, tikajoč se delavcev, ki nimajo nad 2400 K. letnega dohodka. Če nastane nesreča, dobi delavec $\frac{3}{5}$ svoje dnevne plače, ne manje nego eno K. in ne več nego dve K. Če delavec postane popolnoma nesposoben za delo, dobi odškodovanje, ki znaša šestkratni letni zaslužek, kar pa ne sme presegati 4800 K. V slučaju smrti se plača 50 K. pogrebnine. dediči pa se odškodujejo s štirikratnim letnim zaslužkom pokojnega, kar pa ne sme presegati 3200 K. Da se zakon izvršuje, izvoli se 7 členski svet, katerega člani so: 2 delavca, 2 delodajalca, 3 pa imenuje vlada. Predlaga se še, naj se vsprejmo v zavarovanje tudi delavci po deželi in mali obrtniki. Polovico prispevkov naj plača država, drugo pa občina. Kakor sedaj razmere kažejo, se bo to doseglo.

Zavarovanje za slučaj brezdelja v svetem Golu (St. Gallen) v Švici se ni obneslo. Sklenilo se je, naj zavarovalnica neha. Vzrok temu je ta, da je bilo vzlic doneskom države in občine deficita 3500 fr. Svojih prispevkov ni plačalo 1896 mož. Ko niso nič zalegli opomini, se je nastopila proti njim pravna pot, a s tem se je deficit le še povečal, ker so se morali pokriti sodni stroški. Poročilo mestne občine v svetem Golu za l. 1896—97, omenjajoč to neveselo novico, se ne udaje pesimizmu. Zavarovanje za slučaj brezdelja je sicer za nekaj časa pokopano, ne da se pa dvomiti, da se bode ta ideja zopet izvršila. In ravno te izkušnje bodo prav hodile pri sestavljanju novih novin in pravil. Nadejati se je, da se najde zdrav temelj, na katerem se bode ta prepotrebni zavod bujno razvijal; zlasti, ker se vse napredne stranke mesta sv. Gola zanimajo za to. D.

Zavarovalnice proti nezgodam. Iz te dni izišle vladnega poročila o delovanju zavarovalnic proti nezgodam, posnemamo te-le številke:

I.

Zavarovalnic zoper nezgode je bilo:

	l. 1896	l. 1895	l. 1894
1. Vobrtnih podjetij	86.656	81.516	66.690
2. Delavcev je bilo v njih	1,471.275	1,381.307	1,124.675
3. Plače so imeli	470,250.333	433,329.698	320,980.933

II.

	l. 1896	l. 1895	l. 1894
1. V poljedelstvu z motorji	187.649	134.257	125.336
2. Delavcev je bilo	503.369	495.887	473.729
3. Plače so imeli	3,838.853	3,985.687	3,962.134
Število nezgod je znašalo	64.655	54.562	40.259
Med temi je bilo taci, ki so manj nego 4 tedne bili nezmožni za zaslužek	42.392	35.511	26.077
Nezgode se niso zgodile pri podjetjih	1906	1541	854
Podjetje, pri katerem se je zgodila nezgoda, ni bilo zavarovano	121	318	182
Z drugih razlogov (I) se ni izplačala zavarovalnina	1692	797	594
	46.111	38.167	27.707

Povdarjati moramo značilni pojav, da se vedno več ponesrečenih delavcev izvzema, da ne dobé odškodnine.

	l. 1896	l. 1895	l. 1894
Ubitih je bilo vsled nezgod	929	835	670
Stalno jih je postalo popolnoma nesposobnih za zaslužek	200	203	116
Stalno jih je postalo deloma nesposobnih za zaslužek	5199	4721	3585
Začasno nesposobnih za zaslužek jih je postalo	12.216	10.636	8181

Tu čitamo številke, ki nam opisujejo boj, ki ga bije kapitalizem z delavskim stanom. Imenuje nam število ranjenecov. Ogromno je in ponavlja se vsako leto. Tu lahko razvidi vsak človek, v kolike nevarnosti se podaja delavski stan, in kedor premišlja te podatke, mora priznavati, da je delavski boj za družabno preosnovo nujno potreben.

Železničar.

Blamaža socialno demokratiških železničarjev. Ze dolgo časa so se razgovarjali socialno demokratiški železničarji, da bodo nekaj storili za delavce. In naposled so si res zbrali iz raznih krajev več tako imenovanih pooblaščenec, ki so šli k Wittecku, železniškemu ministru. Torej šli so prositi! Zapisati si moramo to dobro v spomin, da ne pozabimo, da tudi socialni demokratje prosijo. V tem oziru smo vsi z njimi jedne misli, da se mora železniskim delavcem in uslužbencem zboljšati stanje. Tudi proti poti, ki so jo nastopili socialni demokratje, nimamo kaj ugovora. Toda slovesno se moramo ustaviti temu, kar je ta deputacija storila. Ko je namreč prišla od ministerstva, so brž zagnali socialno-demokratiški listi hrup, da je Witteck vse obljubil, da bo s 1. jan. že plača zboljšana, da bo rajše tarife zvišal, kakor čakal na zboljšanje delavskih razmer. Po pravici rečemo, da smo bili zelo veseli in zadovoljni s socialno demokratiško potjo na Dunaj, ko smo to brali. Toda, ko smo drugi dan od ministra samega dane popravke, da vse to ni res, videli v listih, smo se zgrozili nad lažnjivo predrznostjo socialnih demokratov. Minister ni nič obljubil, kedaj se bodo zvišale plače in glede na zvišanje vozniš cen je celo dejal, da je to nemogoče. Resnica je prva

stvar. To se pa pravi naravnost slepiti uboge železničarje, če se jim laže, kaj bodo vse dobili. Ta laž se je skuhala samo zato, da bi mogli socijalni demokratje držati železničarje v svojih mrežah, češ: mi vse dosežemo. Ravno nasprotno je res! Prvi začetek zboljšanja železničarskih razmer bo še-le takrat, ko se razdrobi socijalna demokracija pri njih, ker socijalnim demokratom država ne more zaupati in jih zato tudi ne bo hotela podpirati. Pamet torej, železničarji! Lažnjivi nastop socijalne demokracije v zadnjih dneh naj vam odpre oči. Če hočete zboljšanja, — pred vsem proč s socijalno demokracijo.

Drobtine.

Našim naročnikom. Današnja številka »Glasnika« obsega celih 16 strani. Ker so vsled tega stroški za to številko znatno večji, zaračunili smo to številko za tri in izide prihodnja 10. decembra.

Pravila, ki jih priobčujemo v današnjem listu, se nanašajo samo na zavarovanje starostnih rent, ker se nam zdi to najpotrebnejše. Tabele pa pojasnjujejo tudi zavarovanje dot. Če se kmalu oglasi za ta oddelek dovolj udov, priobčimo pravila in obe vrsti zavarovanja pričenemo na jedenkrat.

»Slovensko delavsko stavbeno društvo«, registrovana zadruga v neomejeno zavezo, je dobilo od vis. c. kr. trgovskega ministerstva 1500 gl. podpore. »uvaževaje njegove hval vredne namene in da more tudi v bodoče svoje delovanje plodonosno razvijati«. Ob jednem s podporo je dobilo to društvo toraj tudi prav laskavo pohvalo od strani gosp. ministra barona Dipaulija.

Martinov večer je zadnjo nedeljo zvečer dostojno proslavila »Slovenska krščansko-socijalna zveza v dvorani »Katoliškega Doma«. Kakor vedno, kadar »Zveza« priredi svoje veselice, došlo je tudi sedaj toliko občinstva, da se je dvorana pokazala zdatno premajhna za krščansko-socijalno organizacijo. Občno pozornost je vzbudil nastop »Zvona«, ki je pod predsedstvom gosp. Jeraja pričel res lepo procvitati. Pevci so nastopili v ličnih novih čepicah. Tamburaški zbor »Zveze« je vspešno nastopil pod novim dirigentom gosp. Dorerjem ter utrdil svoje staro dobro ime. Pri prosti zabavi je povedal č. g. dr. Janežič mnogo lepega o sv. Martinu. Gospod govornik je vzbudil s svojim zdravim humorjem dokaj pristranskega smehu. Martinov večer »Zveze« je bil res prav prijeten, zabaven večer, kakersnih naj »Zveza« priredi še mnogo in kakersnih si nujno želi naše delavstvo!

Pododsek je dne 9. t. m. dovršil svojo nalogo. Načrt, ki se predloži najpreje odseku, potem pa zbornici, je že izdelan. V marsičem je zboljšana vladna predloga. Zlasti to je boljše, da se bodo starostne doklade dajale na 5 let in da se bo vsakemu služabniku dosedanja služba vstela. Z ozirom na pošne in brzojavne služabnike poročamo na drugemu mestu.

Obesili so v petek dne 4. t. m. v Novem mestu na Dolenjskem 22-letnega M. Režeka, ker je svojega sopotovalca iz Hrvatske zavratao umoril in oropal. Vzel mu je nekaj špeha, pipec in okoli šest goldinarjev. Hudo-delec je moral biti skrajno sprijen, ker je bil vže večkrat kaznovan. Zadnji nad jednoletni zapor je prestal dva meseca pred groznim hudodelstvom. Konečno se je vendar skesal in zahteval spovednika, ki ga je lepo pripravil za sicer sramotno smrt na vešalih. Bog daj, da bi med Slovenci ne bilo treba nikdar več postavljati vešal in ne klicati dunajskega »strica« v »svate«.

Socijalni demokratje poraženi. Soc. demokrati so bili pri volitvah dne 27. m. m. za Rziško občino popolnoma poraženi. — To ni nič posebnega, poreče kdo, toda vedeti treba, da je občina Rziše središče soc. demokratov v zagorski okolici. Soc. demokratje so se skrbno pa tajno pripravljali na ta dan. To je bilo potov storjenih doli pod Hruško k »generalu« Čobalu; pa tudi ta je pridno brusil pete na Loke in v Podkraj, dalje pa

se ni upal. Toda tudi mi nismo spali, ko je sovražnik sejal ljuliko. Saj smo obračali pozornost na Rziše vedno po onem znanem shodu meseca januarja v Izlakah. In tako so bili voljeni v drugi volilni razred samo možje poštene, kršč., kmečke korenine: Prašnikar Fr., Groblar Andr., Sajevec Jan., Zupan Jožef, Kovač Fr., Ravnikar Jan. V začetku volitve smo mislili, da prodró mokranci, ker prišli so kar »in corpore« zgodaj, a naši so počasi in nekoliko boječe skupaj cepali. Pri izidu volitve so pa bili nasprotniki za 11 glasov v manjšini. — Tudi v I. razredu so prodrli ravno tako vrli možje: Heibar Jak., Klobučič Anton, Prašnikar Mart., Šeslar Mart., Jekun Alojzij. Prašnikar Jož. Nasprotniki so zaostali za 7 glasov. Potepeno so odšli naznanjat poraz svojemu generalu, ki je hodil pred letom do 4 ure daleč agitirat za 5. kurijo in to ne brez vspeha, a jetos si še pod Sv. Jurija ne upa. Mi pa smo polni navdušenja obhajali pomenljivo zmago v društvu »Zagorskih kršč. socijalnih volilcev«. Kako skrbno so se mokranci pripravljali na volitev, priča dedič rajnega »Delavca«, »Rodoljubček« št. 14, ki pripoveduje, da je prišlo že 12. jun. pet mokraških volilcev k županstvu staviti neke zahteve glede novih volitev, potem pa zadá par bre vrlemu županu Klobučiču. Že to kaže, da so bili mokranci zmage gotovi in da so željno pričakovali dne, ko se jim izroči občinska blagajna, ki je v jako dobrem stanju. Kaj pa je dalo našim rudečkarjem toliko poguma? Državnozbornske volitve lanskega leta, pri katerih so zmagali v 5. in celo v 4. kuriji. Takrat je zrasel greben našemu Mihelnu, ki se je obnašal nato s svojimi pajdaši tako, kot bi bilo vse Zagorje z vso okolico njegova last. Spominjamo na srove napade po volitvah. Kdor ni tulil v njihov rog, ni bil nikjer varen pred njimi. Okoličani si niso upali skozi Zagorje hoditi. To so bili hudi dnevi za poštene ljudi. V rziški občini je bilo torej pričeti odločilen boj zoper nje. Zato je katol. delavsko društvo iz Ljubljane sklicalo znani javni shod v Mediji dne 9. jun t. l. Čobal je tudi slutil nevarnost, zato je popustil doma napovedani shod in pridrl z vso svojo gardo (okolu 200) dve uri daleč, da bi shod preprečil. Bil se je hud boj in le skrajno taktno postopanje nas krščanskih socijalcev je odločilo zmago; kajti Čobal je s svojo gardo zapustil bojišče. Celo »Arbeiterzeitung« je prinesla o tem važnem shodu članek pod naslovom: »Popolen poraz državnega poslanca dr. Kreka.« Kako strašno! Ubogi Evangelist! In sedaj taka lepa zmaga. Kako se vse čudovito hitro spremeni! Dva taka poraza morata vendar vsacega spametovati, tudi Čobala in njegove najbolj zaslepljene privržence. Pa vzemimo, da bi bili zmagali nasprotniki. Kaj bi bilo? Čobal bi bil dobil vso komando pri županstvu; in tak človek naj bi gospodoval rziškim vrlim kmetom? Najbolje pa bi bilo še to, ker bi bil lahko postal tajnik županskih kandidatov čevljarja Stepisnika ali krčmarja (!) Bruteta in bi bil na ta način pomnožil svoje v zadnjem času pičle dohodke. Vzemimo, da bi imela vsaka stranka polovico odbornikov, potem bi pri volitvi župana in pri vseh sklepih odločeval nam neprijazni rudnik s svojim virilnim glasom. In konečno vprašamo vse mokraške volilce iz zagorske fare: Kaj pa imate sedaj od tega, da ste postopali le po Mihelovi komandi? Pot zastonj; mnogi ste zato celo »siht« opustili; popolen poraz in to, da pride na ves zagorski del občine le jeden odbornik. Aro bi ne bili, kakor povsod, tudi pri tej volitvi bobnali na svoj mokraški boben in ne poslušali »krivega proroka« Čobala, kateri pač le dobro skrbi za svoj žep in mu je vaš blagor le deveta briga, tedaj bi se združili vsi volilci iz Podkrajja in Lok in imeli bi lahko polovico odbora in še župana v zagorski fari, torej doma. Toda za kaj takega vi mokranci nimate smisla; vam je le za to, da bi mogli vpiti in v svet trobiti: Mi socijalni demokratje smo zmagali, mi smo dobili v roke občino, kar se dosedaj se ni zgodilo na Slovenskem. Da se to ni zgodilo in se ne bode, zato bomo poskrbeli za mi krščanski socijalisti. Če tudi rekurirate, vas zagotovimo, da bodele drugič še bolj slavno propadli, ker bodo sedaj pogum dobili tudi

tisti volilci, ki so iz strahu pred vašo drzovitostjo ostali doma. Torej na svidenje, če ne pod osodepolnim svetim Jurjem, pa kje drugje.

Družba sv. Mohorja. — Z razpošiljanjem družbenih knjig smo ravnokar pričeli. Razpošiljatev se je nekoliko zavlekla zaradi raznih zaprek, ki se navadno le prerade vsako leto pojavljajo, in ker je imela tiskarna letos s knjigo »Naš cesar« zaradi večje oblike in mnogih podob podvojeno delo. Upamo pa, da bode baš ta knjiga po lepi vsebini in krasni zunanji obliki razveselila vse ude in da bode Slovincem trajen spomin petdesetletnice našega ljubljene, toliko skušanega cesarja! Knjige razpošljejo se letos posameznim škofijam po tem redu: 1. goriska, 2. krška, 3. tržaška, 4. sekovska, 5. somboteljska, 6. senjska, 7. poreška, 8. razni kraji, 9. ljubljanska, 10. lavantinska, 11. zagrebska, 12. Amerika in Afrika. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »aviso«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Pošne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti pozamezni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zaboji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani. — Odbor se bode po svojih močéh potrudil, da udje sedaj knjige čim prej dobé v roke. Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter vneajte v srce njihovih ljubezen do Boga, domovine in cesarja! V Celovcu, dne 8. nov. 1898.

Odbor.

Resna beseda rojakom in rojakinjam. »Edinost« piše: »Le naravno je, ako so naši ljudje v živahnem obcevanju s Trstom. Toda vsaka stvar postaja nevarna, ako se ne giblje v pravem tiru, ali ako presega dopuščene meje; zato treba, da spregovorimo resno besedo do rojakov v slovenskih pokrajinah. Bolj in bolj se množe slučajji, da naši ljudje kar na slepo prihajajo v Trst v krivi veri, da se tu kar po ulicah pohirata delo in zaslužek ter da se dobre službe kar snemljejo s kljuge doli. Potem pa, ko so tu, ko so 8, 14 ali mesec dni zastonj iskali dela, ko jame pritiskati beda, za bedo obupanje, potem pa prihajajo k nam in nas nadlegujejo: pomagajte nam! In ko smo jim pojasnili, da jim mi ne moremo pomagati ob vsej dobri volji, ker je že na stotine rok brez dela, pa tarnajo: »Vsaj toliko nam pomozite, da hodimo mogli nazaj domov!« Ali od kje?! Mi seveda nimamo nikacega takega zaklada, da bi mogli deliti podpore, našega občinstva pa tudi ne moremo nadlegovati vsak hip, ko isto itak že nosi ogromen, toda neizogiben narodni davek! In tako jih moramo odslavljati, ne da bi jim vedeli tolažbe. Opozarjamo rojake, naj dobro premislijo, predno se odpravljajo v Trst iskat službe. Sosebno resno besedo moramo spregovoriti tudi do deklet. Gledé ženske sicer ni tolike nevarnosti, da bi ne dobila službe, zato pa jej preté razne druge usodne nevarnosti. Opozarjamo jih, naj bodo previdne, sosebno, ako se jim kdo na ulici nudi za posredovalca, češ, tam in tam vem jaz službo za vas. Taki posredovalci so čisto v zvezah z obrtjo — sramote, so torej lopovi, ki iz grde dobičkarije lové uboga dekleta v pasti, ki značijo moralno pogubo. Prav ne dolgo temu smo izvedeli o slučaju, ko so bila štiri slovenska dekleta, ki so iskala službo, na potu v pogubo, zavedena po takem lopovu; ali k sreči so se zavedla še v zadnji hip nevarnosti, kateri so se približala. Še jeden korak in — kakor uči skušnja — ne bi bilo povrnitve več!! In bilo bi zopet štiri omadeževanih življenj! Take nevarnosti preté brezposelnim dekletom v Trstu, rekli bi, skoro za vsakim ogrom, in mi polagamo najtopleje na srce starišem, veleč. gg. duhovnikom in slavnim županstvom, naj primerno poučé dekleta, ko ista odhajajo v Trst. Zlasti pa naj jih opozarjajo na zatočišče, ki so je ustvarili tržaški rodoljubi slovenskim dekletom, iskajočim službe: opozarjamo jih na društvo sv. Nikolaja (ulica Stadion 19). Tjakaj naj navajajo dekleta. Tam najdejo

sveta, tam najdejo oskrb za trenotek, tam najdejo sosebno zavetja pred nevarnostjo, na katero smo namignili gori. To društvo je prava dobrota in je bilo v nujno potrebo za vse slovenske pokrajine, od koder prihajajo dekleta v Trst, in od srca hvalezni morajo biti Slovenci vrlim slovenskim ženam, ki so vzele na se toliko skrb in tolik trud iz gole ljubezni do svojega naroda. Seveda moramo še na nekaj opozoriti velečastite župne urade in slavna županstva: čim več deklet bodo navajali do društva sv. Nikolaja, temveč — denarja bode potrebovalo isto!!! Le ob vsestranski podpori naroda bode moglo rečeno društvo zadoščati svoji nalogi. Sosebno slavna županstva naj ne pozabijo, da njim ni naloga le ta, da upravljajo občinsko premoženje, marveč so ona v prvi vrsti varuhi moralne blaginje naroda. A moralnost naroda je toli dragoceno svojstvo, da se slavna županstva ne smejo pomisljati, ko treba kaj žrtvovati za nje obrambo.

Morilec naše cesarice Elizabete, Luigi Luccheni je bil v Genovi obsojen v dosmrtno ječo. Pri razpravi vedel se je zelo sigurno in kazal po vsem pravcetege anarhista. Namenjen je bil umoriti princa Orleanskega, a ko je po časopisih zvedel, da biva v Genovi naša cesarica, je storil takoj sklep njo umoriti. Izjavil je, da je storil grozno zlodejstvo namenoma in premišljeno. Ko je slišal obsodbo, je zaklical: »Živela anarhija, smrt aristokraciji.« No, sedaj bode imel časa dovolj, premišljevali v podzemeljski ječi na prstenih tleh svoje zlodejstvo. Ko bi ga bilo sodilo kako avstrijsko ali drugo sodišče, bi mu seveda ne bili pustili toliko časa v premišljevanje, ker bi bili poskusili brez dvojbe na njemu moč vrvi. Toda Genevsko sodišče nima pravice izreči smrtne sodbe, določilo mu je toraj dosmrtno ječo.

Diurnistom, tako se nam poroča, se vender jedenkrat zboljšajo razmere. Stalnejši služba in preskrbljenost za starost se zagotavlja. Pri ti priliki pa moramo vender še jedenkrat pojasniti, zakaj prizadevanje poslanecev v korist diurnistom in provizornim služabnikom nima vspeha. Vojno ministerstvo pravi, da mu manjka dobrih podčastnikov. Teh je pa v armadi najbolj treba. Dobri podčastniki se morejo vzgojiti, če dlje aktivno služijo, nego tri leta. Zato se jim pa mora ob izstopu iz vojaške službe zagotoviti kaj drugega. Iz tega ozira določa zakon, da dobé prednost pri prošnjah za državno služabniško službo. Ako bi se razpisavale diurnistovske službe, to se pravi, ako bi bile tako stalne, kot so drugih služabnikov, bi se brž oglasili certifikatisti in tudi tisti diurnisti, ki so sedaj morda veliko število let v službi, bi izgubili mesto. Taka je tudi s provizornimi služabniki. Po raznih krajih — pri knjižnicah, pri šolah itd. so čisto v službi celo spretni služabniki, toda le provizorno. Če bi se njihova služba razpisala, bi jim bilo to le v škodo, ker bi jih prav lahko izpodrinil kak certifikatist. Te razmere je treba izpremeniti; sicer se ne da kaj temeljitega storiti v korist diurnistom in provizornim služabnikom sploh.

Finančni stražniki dobé tudi kmalu preosnove svojih plač. Dotična predloga se pri vladi že dolgo pripravlja in bo skoro dogotovljena.

Poštni in brzojavni služabniki. Dozdaj je bilo več raznih vrst poštnih in brzojavnih služabnikov, katerih vsaka je imela svoj status. Dogodilo se je torej, da je večkrat kak poštni služabnik, ko je prosil za kako mesto druge vrste, nego je bila njegova, po vsprejemu v novo službo dobival manjšo plačo, nego jo je preje imel. Tako je n. pr. pismonoša, če je dobil službo ekspedijenta, moral začeti z najnižjo plačo v ti vrsti, akoravno je morda kot pismonoša več imel. Po novi predlogi odpače vse to. Vse služabništvo se razdeli v tri razrede: a) v sluge, b) v ekspedijente, c) v poduradnike. Vsak razred ima tri stopnje. Od stopnje do stopnje napreduje služabnik gradualno, to se pravi, kedar je kaj prostora v višji stopnji, se pomaknejo najstarejši neposredno nižje stopnje v višjo da je zopet polnoštevilna. To napredovanje

se sedaj vrši večinoma na tri leta, časih še hitreje. Po novem zakonu to ostane; samo jedna določba se je temu pristavila, namreč ta, da vsaj v 5 letih mora v enem razredu vsak napredovati. Lahko je namreč mogoče, da bi sedaj ugodno gradualno napredovanje postalo s časoma težje in zato ni upravičena ta izprememba. Sluga, ki bo napravil izpit, ali bivši podčastnik, ki je vsposobljen za to, pride v drugi razred in lahko dospe do najvišjega razreda. Nova vreditev bo torej v marsičem bolj pravična nego je bila dosedanja in tudi plače se bodo razumno zboljšale.

Trgovina v naši državi gre nekaj časa rakovo pot. Nič veselega ni, če iz uradnih podatkov spoznavamo, da več kupujemo v drugih državah nego prodajamo. To se pravi, da gre našega denarja na tuje več, nego tujega pride k nam. Na tak način lezemo na kant. Na zadnje pride po ti poti samo po sebi do tega, da ne bomo mogli s čim kupovati. Par številik naj pojasnuje našo trditve. Uvozili smo blaga od 1. januarja do konca septembra 1897 za 537.669.077 gld., l. 1898 pa za 626.336.019 gld. Izvozili smo pa v istem času leta 1897 za 561.131.937 gld., leta 1898 pa za 569.957.000 gld. — Iz tega vidimo, da se je uvoz od lani zvečal za 88.666.942 gld., izvoz pa samo za 8.225.063 gld. Desetkrat smo torej letos v trgovini na slabšem, nego smo bili vlansko leto. Posebno pri žitu smo zelo padli. Uvozili smo ga od 1. januarja do konca septembra 1897 za 18.804.986 gld., l. 1898 pa za 72.278.655 gld. Izvozili pa smo leta 1897 za 25.362.008 gld., leta 1898 pa za 14.804.809 gld. Največ smo dobili žita iz Romanije, za njo pridejo Rusija, Srbija in Lasko, kjer smo kupili vzlasti mnogo koruze. Prodajali smo pa svoje pridelke na Nemško, Angleško in v Sviso. Res je, da je bila vlansko leto slaba letina in da je vzlasti zato judovska spekulacija tako zelo podražila žito, toda res je pa tudi, da naše kmetijstvo ne peša samo zavoljo neugodnega vremena, marveč mnogo bolj zato, ker se za njegovo povzdigo tako- rekoč nič ne stori.

Družbe sv. Cirila in Metoda sladna kava je izšla. Zavitkom v narodnih barvah po pol, petino in desetino kilograma vsebine je napis: »Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.« Blago je najboljšje. Cene na drobno in debelo so jednake sovrstnim kavam. Založnik te kave je Ivan Jebačič, trgovec v Ljubljani. Sedaj imamo Slovenci poleg izborne družbine kave (cikorijske) rudi sladno kavo. Tem načinom je vstreženo mnogim željam po domači kavi. Rojakinje in rojaki! Segajte po tem domačem blagu, ker tem potom razširjate slovensko ime in podpirate družbo sv. Cirila in Metoda, ki ni samo vsestranske podpore vredna, ampak tudi potrebna — osobito sedaj, ko množi svoje šolake zavode.

Boj za Marksa in proti Marksu med socijalnimi demokrati. Dokazovali smo že parkrat v »Glasniku«, da je nekaj pametnejših soc. demokratov, na čelu jim na Angleškem živeči Bernštajn, opustilo neumno misel, da se sedanja družba sesede sama po sebi. Voditelj avstrijskih socijalnih demokratov, jud dr. Adler, se je postavil na nasprotno stališče in v svojem listu »Arbeiter-Zeitung« zatrjuje, da se mu zdé razmere tako napete, da kmalu počijo. Prepričani smo pa, da se tudi med avstrijskimi socijalnimi demokrati dobé treznejši možje, ki bodo brezozirno vrgli v kot slepo vero na bližnji razpad.

Koliko porabi papež zase? Te dni zopet kričé liberalni in socijalno-demokratski listi o groznem bogastvu sv. očeta. Naravnost nesramno je to pisarjenje, če pomislimo, da je ravno nasprotno resnično. Vsled neugodnih razmer dobiva sv. oče, ki je navezan jedino na darila katoliških vernikov, tako malo za velike potrebe cerkvene uprave, da mu celo za potrebne stvari pomanjkuje. Sam zase porabi — to bodi povedano jedenkrat za vselej — štiri lire na dan. To znese po našem 1 gl. 60 kr. Po pravici lahko rečemo, da mnogo socijalnih demokratov za svojo osebo več porabi, nego neumorno delavni starček na prestolu sv. Petra.

Dunajski krščanski socijalci in šola. Krščanski socijalci, ki imajo na Dunaju večino v mestnem zboru, v deželnem zboru in tudi v okrajnih šolskih svetih, so sklenili, da se morajo, kjer je to le količikaj mogoče, po šolah ločiti judovski otroci od krščanskih. Judje, če jih je dovolj, naj se skupijo v svoj oddelek. Zato je nastalo mnogo hrupa med liberalci in judi. Kako potreben je pa bil ta sklep, nas to-le uči: Zavoljo judovskih otrok se je odpravilo razpelo iz šol; zavoljo judovskih otrok se ne molí Očenáš in Česčena si Marija pred šolo in po šoli, zavoljo njih se ne smejo krščanski otroci pred molitvijo in po molitvi v šoli prekrizati. Učitelj ne sme nobene krščanske stvari omenjati. Kako strupeni so judje v tem oziru, nam spričuje ta-le dogodbica iz zadnjih dnij: Na neki šoli je katehet razlagal katoliškim otrokom, kako so judje izprva preganjali kristijane: sv. Štefana, sv. Petra, sv. Pavla, kot nas uči sv. pismo. Katehet je zapisal v tednik to stvarino. Ko to opazi judovski veroučitelj, se razardi in pravi, da je to izzivanje. Pritoži se najprej pri učiteljih, potem pa pri okrajnem šolskem svetu. Za božjo voljo: Ali nima katoliški katehet pravice učiti krščanskega nauka katoliških otrok? Ali naj ukazuje judovski rabin, kaj se sme in kaj se ne sme? Ta slučaj nam zopet spričuje, kako potrebna je preosnova v šolskem zakonodavstvu.

Trgovskega učenca,

ki je dovršil ljudsko šolo in vsaj dva razreda realke ali gimnazije, vsprejme se takoj. — Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo lista. 2—1

Da svoje čitatelje in prijatelje obvarujemo škode, moramo jih opozoriti, da se zopet poskuša ponarediti priljubljena Kathreiner-Kneippova sladna kava. Ponujajo jo zlasti manj skusenim ljudem na deželi. Resno opominjamo, da nihče ne vsprejme sladne kave, kot pravo, v modro-belih izvornih zavojčkih s podobo župnika Kneippa in imenom »Kathreiner«. Le to je priporočil č. g. župnik Kneipp in le ta sladna kava ima duh in okus prave kave. 3—1

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

ter zagotavljam najsolidnišo postrežbo in znižane cene. Vsled mnogoletne izkušnje in z izpitom, ki sem ga napravil na Dunaju v prikrojevalni šoli, mi bo mogoče postreči in ustreči vsaki želji cenjenih gg. naročnikov.

Franco Pavšner,

krojač v Ljubljani,

Vodnikov trg št. 4.

PRISTEN

Cena svojja 25 kr. (50 vinkov)

večina 500 gramov.

Kathreiner-Kneippova sladna kava

v polnih zrelih

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo

Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavojčke.

Pravila

društva »Samopomoč krščansko-socijalne organizacije« v Ljubljani.

(Registrovana pomožna blagajna.)

I. Splošna pravila.

§ 1. Ime, obseg, sedež in namen blagajne.

Na podlagi določil postave z dne 16. julija 1892, drž. zak. št. 102, o registrovanih pomožnih blagajnah, se v spomin petdesetletnega vladanja presvetl. cesarja Fran Josipa I. ustanovi pod imenom »Samopomoč kršč. socijalne organizacije« pomožna blagajna s sedežem v Ljubljani.

Delovanje blagajne se razteza na kraljestva in dežele zastopane v državnem zboru.

Namen blagajne je: zavarovati starostne rente.

§ 2. Članstvo.

Pomožna blagajna ima redne in podporne člane.

Reden član zamore postati vsak zdrav in pridobiten človek, ki je vsaj 14 let in ne več kot 60 let star in zavaruje sebi ali drugim starostno rento.

Podporni član postane vsak, ki plača enkrat za vselej, če tudi v od vodstva določenih obrokih, 100 gld. ali če plačuje vsako leto 5 gld. in v tem slučaju je podporni član tako dolgo, dokler plačuje.

§ 3. Začetek članstva.

Kdor hoče postati član pomožne blagajne, mora podpisati sprejemnico, katera obsega ponudnikovo oziroma oseb, ki jih hoče zavarovati, ime, stanovanje, rojstne date, in natančno zaznambo zavarovanja.

O sprejemu odločuje vodstvo (§ 15.), katero sme zahtevati tudi dokaze o starosti in zdravju. Ako vodstvo koga ne sprejme, ni dolžno navajati vzrokov.

Članstvo se prične, ko se je po odobrenem sprejemu vplačala prva premija.

Blagajna potrdi sprejem izročivši člansko knjižico. V tej knjiži se morajo nahajati potrebne date o članstvu, natančno izražena pogodba med blagajnico in članom, popolna pravila pomožne blagajne in rubrike za blagajno obvezna potrdila vsakokratnih vplačevanj. Stroške za knjižico mora vsak član blagajni povrniti. Ako jo izgubi, mora naznaniti vodstvu, ki mu naredi duplikat, za katerega je treba plačati še enkrat toliko.

§ 4. Konec članstva.

Članstvo preneha: 1. s smrtjo; 2. po prostovoljnem izstopu, ki se mora ustmeno ali pismeno naznaniti; 3. s pričetkom dobivanja rente; 4. po izključbi.

Izključba iz blagajne spada v področje vodstva in se more izreči le na podlagi določil § 6, ako namreč kdo zaostaja pri vplačevanju ali če javno stopi v vrsto načelnih nasprotnikov kršč. soc. organizacije.

Izključba se mora dotičnemu pismeno naznaniti.

Izključeni ima pravico se pritožiti na razsodišče.

Posebna pravila določujejo pravice izstopivših in izključenih članov do vplačil oziroma do pridobljenih pravic.

§ 5. Pravice in dolžnosti članov.

Redni člani imajo pravico do zavarovane rente po določilih posebnih pravil.

Poleg tega so opravičeni se vdeležiti blagajnične uprave po določilih §§ 14—22 teh pravil.

Dolžni so pa premije plačevati po določilih posebnih pravil v dogovorjenih obrokih.

Poleg teh vplačil (premiij), ki so namenjena v pokritje zavarovanih rent, plačati je vsakemu 50 kr. vstopnine in po določbi vodstva prinos k upravnini. Kakor zavarovalna vplačila, tako se tudi ta plačila potrjujejo vsakemu v posebni rubriki.

Podporni člani nimajo nikake pravice na kako dajatev od strani blagajne, smejo se pa vdeležiti blagajnične uprave po določilih §§ 14 do 22 teh pravil.

§ 6. Plačevanje premij.

Vplačevanja so po dogovoru enkratna, letna ali mesečna.

Pri letnem plačevanju morajo biti plačane v 4 tednih, pri mesečnem pa v 14 dneh po zapadlem obroku.

Ako se premija ni plačala v teh obrokih, se pošlje članu opomin, za katerega plača 10 kr. Ako 14 dni po opominu ni premija plačana, ga vodstvo izključi ter o tem pismeno obvesti.

Ako je član brez krivde v položaju, da ne more plačati, se mu sme obrok podaljšati ali tudi po navodilu občnega zbora zanj plačati iz splošnega zaklada.

§ 7. Blagajnični dohodki in zaklada.

Blagajna dobiva svoje dohodke: 1. iz premij vplačanih po določilih posebnih pravil; 2. iz vstopnin, prinosev za upravnino, članske knjižice in opominov; 3. iz vplačil podpornih članov; 4. iz darov, volil in drugačnih dohodkov in 5. iz obrestij naloženih denarjev.

Blagajnično premoženje se upravlja in zaračunuje v dveh zakladih: A zaklad starostnih rent in B splošni zaklad.

Zaklad A je za pokritje zavarovanih rent po določilih posebnih pravil.

Dohodki, ki so navedeni pod 1, 5, se stekajo v zaklad A.

Dohodki pod 4 pripadejo od darovalcev naznanjenemu zakladu; če darovalec ne naznani zaklada, pripada darilo splošnemu zakladu.

Dohodki pod 2 in 3 pripadajo splošnemu zakladu.

Splošni zaklad plačuje, izvzemši zavarovanih rent, vse druge stroške. Ob enem služi kot manipulacijski zaklad in kot tak začasno prejema in plačuje na račun vse prejeme in izdatke pomožne blagajne.

Konečno služi tudi za rezervni zaklad in sicer toliko, kolikor določi občni zbor na podlagi periodičnih izvestij tehničnega izvedenca. Sme se tudi porabiti v povišanje rent oziroma v znižanje premij. V uvaževanja vrednih slučajih se sme od občnega zbora določena svota porabiti v polajšavo ali popolno plačevanje premij članov, ki dokažejo svojo zadrego.

§ 8. Knjigovodstvo in računi.

Blagajna mora imeti natančen seznam vseh članov, iz katerega je razvidno vsacega ime, pravice in dolžnosti ter voditi redne račune o dohodkih in stroških.

Knjige naj se vodijo in računi polagajo po pravilih prostega knjigovodstva s porabo formularov F in C, ki sta predpisana po min. ukazu z dne 1. dec. 1892, drž. zak. št. 203. Zadnjega

decembra vsacega leta se sklenejo knjige in do srede februarja je narediti za vsak zaklad poseben račun.

Račun mora obsegati:

Dohodke: 1. prinese rednih članov; 2. prinese podpornih članov; 3. druge dohodke, kakor darila, volila itd.; 4. slučajno nakazilo iz drugega zaklada v smislu pravil in sklepov občnega zbora; 5. obresti naloženega denarja; 6. slučajni kurzni dobiček vrednostnih papirjev in 7. prejšnje leto sprejeti zaklad; in

stroške: 1. izplačila starostnih oziroma onemoglostnih rent; 2. odpravnine vsled predčasno razrušenih pogodb; 3. upravne stroške; 4. razne stroške kakor neiztirljive premije, izvanredne podpore i. t. d.; 5. nakazilo drugemu zakladu; 6. kurzno izgubo pri vrednostnih papirjih in 7. stanje zaklada ob koncu računskega leta.

Bilanca vsacega zaklada posebej mora obsegati:

Aktiva: 1. gotovina ob koncu leta; 2. gotovina v poštni hranilnici; 3. gotovina pri družih zavodih z obrestmi vred; 4. vrednostni papirji po dnevnem kurzu; 5. hipoteke; 6. nepremičnine po kupni vrednosti; 7. inventar po odbitku in sicer le splošni zaklad; 8. neplačane premije; 9. druge tirjatve posebno iz tekočega računa pri splošnem zakladu; in

Pasiva: 1. posojila; 2. neplačane dolžnosti; 3. dolgovi na nepremičninah; 4. stanje zaklada ob koncu leta (kakor 7 pri stroških).

Račune ima nadzorovalni odbor pregledati in občnemu zboru predložiti v odobrenje.

Odobreni računi se morajo z letnim in statističnim poročilom vred vsaj do konca marca predložiti c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

§ 9. Dotiranje in visokost zaklada starostnih rent.

Zaklad starostnih oziroma onemoglostnih rent (§ 7) se sestavlja s prebitkom, ki ostaja od dohodkov po odbitih stroških.

Vsako peto leto mora blagajna poklicati izvedenca, ki ni član blagajničnega vodstva, da tehnično pregleda in preceni blagajnične dolžnosti in njih pokritje. Ta tehnična ocenitev se mora na formularu, ki je za tehnično bilanco predpisan, izročiti nadzorovalnemu oblastvu in naznaniti tudi članom.

Ako se pri tej ocenitvi (proračunu) spozna, da blagajna ne bo mogla spolniti svojih dolžnosti, je treba povišati premije ali znižati rente. Predno se pa to zgodi, je treba prevdārati ali se ne more pomagati s splošnim zakladom ali drugače.

Natančneje o tem določa prihodnji § 10.

§ 10. Določila o saniranju in o porabi preostankov.

Ako se po pregledu izvedencev (§ 9) dokaže primankljaj, se mora občni zbor pri saniranju ravnati po sledečih načelih:

V prvi vrsti se ima porabiti v pokritje primankljaja splošni zaklad. V kolikor ta ne zadostuje, naj se spremené tarifi in sicer naj se povišajo premije in znižajo rente.

Že tekoče rente se pa smejo znižati le tedaj, kadar celo 50% povišanje premij z drugimi navedenimi sredstvi ne zadostuje, da bi se doseglo ravnotežje.

Ako je pa izvedenčeva ocenitev dokazala ugodno stanje, sme občni zbor preostanek po

§ 11 dati splošnemu zakladu ali pa po § 12 zvišati pridobljene pravice članov.

Pri teh sklepih se ima občni zbor vedno ozirati na naznanjeno mnenje izvedencev.

§ 11. Poraba splošnega zaklada in njegovo fundiranje.

O porabi splošnega zaklada odločuje po § 7 občni zbor, in sicer: določuje, koliko se sme največ porabiti za zaklad starostnih rent. Gledé porabe nakazanih svot je gledati:

1. z njimi naj se pokrijejo slučajni primankljaji,
 2. z njimi naj se olajša plačevanje premij ubožnejšim članom, oziroma naj se povišajo rente,
 3. z njimi naj se povišajo rente onemoglih.
- Občni zbor sme skleniti podkrepljenje splošnega zaklada iz zaklada starostnih rent le tedaj, ko je po izvedenčevem tehničnem pregledu dokazano, da ima dotični oddelek več kakor potrebuje za svoje zaveze.

§ 12. Povišanje rent iz splošnega in preostankov starostnega zaklada.

Če sklene občni zbor po § 11 porabiti nakazila splošnega ali preostanke zaklada starostnih rent za zvišanje rent, se ta svota po primeri do tedaj vplačanih premij razdeli med zavarovance in sicer 1. januarija po občnem zboru.

§ 13. Nalaganje premoženja.

Blagajnično premoženje se sme po § 29 post. o pom. blag. naložiti: 1. v pupilarno varnih papirjih; 2. v pupilarno varnih hipotekah; 3. v poštni in drugih hranilnicah; 4. v obrestonosnih realitetah, če niso obremenjene čez tretjino kupne cene.

§ 14. Uprava in nadzorstvo.

Blagajno upravljata vodstvo in občni zbor. Nadzorstvo je poverjeno po teh pravilih pri občnem zboru izvoljenemu nadzorovalnemu odboru.

Po potrebi se smejo tudi nastaviti uradniki.

§ 15. Vodstvo.

Vodstvo je sestavljeno iz devetih članov in sicer 6 izmed rednih in 3 iz podpornih članov. Vsak mora biti samostojen avstrijski državljan. Doba izvoljenih traja pet let.

Za prvo vodstvo veljajo v § 25 imenovane osebe; s prvim občnim zborom pa preneha njih mandat.

Člane vodstva voli občni zbor po navzočih delegatih.

Voli se po listkih. Izvoljen je oni, ki ima večino glasov. Pri enakem številu glasov odloči žreb, katerega dvigne vodja volitve.

Volitev vodi dosedanje vodstvo blagajne.

Ako kdo izstopi iz vodstva, se mu voli namestnik pri prihodnjem občnem zboru in sicer za toliko let, kolikor bi izstopil še imel biti v vodstvu.

Vsako premembo vodstva je naznaniti deželni vladi v Ljubljani.

§ 16. Opravilni red vodstva.

Vodstvo voli izmed sebe predsednika in podpredsednika. Pri tem odločuje relativna večina glasov in volitev velja za vso vodstveno dobo. K volitvi skliče novoizvoljene prejšnje vodstvo.

Vodstvo ima svoje seje po potrebi, navadno enkrat v mesecu.

Vodstvo je sklepčno, če so bili vsi člani pravočasno povabljeni in če se vsaj polovica udeleži seje.

Za veljavnost sklepov zadostuje nadpolovična večina navzočih.

Pri enakem številu glasov odločuje predsednik.

Predseduje pa sejam predsednik oziroma podpredsednik.

Sklepi se morajo zapisovati v posebno zapisniško knjigo, v kateri mora biti označen dan seje in imena navzočih. Ti sklepi se vedno od pričujočih podpišejo.

Vodstvenim članom se povrnejo le resnični izdatki, nagradijo se le tedaj, če opravljajo kako uradniško opravilo.

§ 17. Dolžnosti vodstva.

Vodstvo vodi in zastopa blagajno v vseh zadevah izvzemši onih, ki so pridržane občnemu zboru.

Posebno spada v njegov delokrog:

1. Sprejem in izključba članov.
2. Nadzorstvo o rednem plačevanju premij in izplačevanju rent.
3. Odobritev podpor, ki so utemeljene v pravih in onih, katere je predsednik oziroma njegov namestnik v nujnih slučajih nakazal.
4. Dovolitev izvanrednih podpor rednim članom po navodilih občnega zbora.
5. Razsodbe o prijavih, prizivih in pritožbah zoper blagajniške organe.
6. Nadziranje knjigovodstva, računov in denarne manipulacije.
7. Nastavljati in odstavljati uradništvo in služabništvo.
8. Sklepati o poslovanju in o dolžnostih uradništva.
9. Imenovati zaupne može.
10. Obrestonosno nalagati in hraniti denar.
11. Sklicati in voditi občni zbor ter izvrševati njegove sklepe.
12. Predložiti občnemu zboru letno poročilo in račune.
13. Preskrbeti perijodično tehnični pregled.
14. Predložiti letno poročilo, račun in izvedenčev mnenje nadzorovalni oblasti.
15. Voditi volitev delegatov po določenih § 19.

§ 18. Nadzorovalni odbor.

V nadzorovalni odbor se volita dva iz rednih in jeden iz podpornih članov. Vsi morajo biti samostojni in avstrijski državljani.

Voli jih občni zbor v zmyslu določil volitve vodstva in sicer za jedno leto.

Dve leti po vrsti ne sme nihče biti član nadzorovalnega odbora.

Njegova naloga je nadzorovati blagajnično delovanje, osobito knjigovodstvo in račune ter o tem poročati občnemu zboru.

Nadzorovalni odbor ima pravico se s posvetovalnim glasom udeleževati vodstvenih sej ter na podlagi enoglasnega sklepa naročiti vodstvu, da skliče izvanreden občni zbor.

§ 19. Občni zbor. Volitev delegatov.

Redni občni zbor se mora sklicati vsako leto v marcu, izvanredni pa po potrebi.

Vsak občni zbor se ima razglasiti po v § 23 naznanjenem načinu, in delegate pismeno povabiti. V povabilu mora biti naznanjen dnevni red.

Občni zbor obstoji iz 30 delegatov. Od teh jih volijo 21 redni in 9 podporni člani.

Vsak delegat ima le jeden glas.

Člani vodstva imajo izvzemši predsednika oziroma podpredsednika pri občnem zboru le tedaj glas, če so izvoljeni za delegate.

Volitev delegatov se vrši tako:

Vodstvo razdeli vse redne člane, ki so spolnili 21 leto, v sedem, in vse podporne člane v tri skupine in vsaka skupina voli po 3 delegate.

Volitev se vrši po glasovnicah, katere se vsakemu določi in na katero zapiše vsak tri imena.

Skrutinij se vrši v vodstveni seji, h kateri se povabi nadzorovalni odbor in trije zaupni može.

Izvoljeni so tisti, ki imajo največ glasov. Pri enakem številu glasov odloči žreb.

Po izvolitvi izdela vodstvo delegatom legitimacije ter jih jim izroči s povabilom k občnemu zboru.

§ 20. Delokrog občnega zbora. Sklepanje.

V delokrog občnega zbora spada:

1. Volitev vodstva, nadzorstva in razsodišča.
2. Sklepanje o odobrenju letnega poročila in računa.
3. Prememba pravil, premij in obveznosti z ozirom na tehnično bilanco.
4. Sklepanje o razdružitvi in določitve navodil vodstvu, kateremu se poverijo posli razdružitve.

5. Sklepanje o visokosti in navodilih pri porabi splošnega zaklada za pokritje primankljaja starostnega zaklada, za povišanje rent, za olajšanje plačevanja premij, za podelitev fakultativnih podpor, o nakazilu preostankov starostnega zaklada v splošni zaklad oziroma o porabi preostanka na podlagi tehnične bilance.

Če se letno poročilo in račun vodstva ne odobrita, voliti je novo vodstvo, katero ima delovanje preiskati in, če je treba, sodnijsko postopati in o vsem tem poročati občnemu zboru.

Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča vsaj polovica delegatov.

Ako pa občni zbor ni sklepčen se mora v 4 tednih sklicati z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število pričujočih delegatov.

Predseduje predsednik vodstva in če je ta zadržan, podpredsednik.

Sklepa se z absolutno večino veljavnih glasov.

Pri enakem številu glasov odločuje predsednik.

§ 21. Prememba pravil. Razdružitve blagajne.

Za premembo pravil, premij in rent sta potrebni dve tretjini pri občnem zboru veljavno oddanih glasov.

Pri sklepanju o razdružitvi je treba štiri petine navzočih in veljavnih glasov.

V slučaju prostovoljnega razdruženja ima zadnje vodstvo vse potrebno oskrbeti po navodilih občnega zbora. Pri tem je gledati na to, da se tekoče rente zagotove s tem, da se v njih pokritje potrebne svote primerno nalože. Ostali denar se razdeli po razmeri vplačil.

Te sklepe ima potrditi državna oblast.

Veljavni sklep o razdružitvi mora vodstvo takoj naznaniti c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

§ 22. Razsodišče.

Blagajna ima svoje razsodišče, ki je pristojno v vseh prepirih med člani in blagajno ter obstoji iz petih članov, ki se volijo na dve leti.

Člani razsodišča in dva namestnika se volijo pri občnem zboru v smislu določil za druge volitve. Namestnika sta ona dva, ki dobita za člani največ glasov.

Člani razsodišča ne morejo biti niti člani vodstva niti nadzorovalnega odbora. Izmed sebe izvolijo z večino glasov predsednika.

Ako kdo pred končano dobo izstopi iz razsodišča, stopi na njegovo mesto namestnik, ki je imel več glasov.

Tožbe pri razsodišču se morejo vložiti v 14 dneh po naznanilu nepovoljnega odloka ali razsodbe vodstva.

Tožba se vloži ali pismeno v duplikatu ali ustmeno na zapisnik.

Predsednik mora stvar preiskati.

Sodbe razsodišča se izrečejo po ustmeni obravi z nadpolovično večino glasov.

Razsodišče ni vezano na določen red.

Prizivi zoper razsodbo razsodišča se ne dopusté.

Tožba za neveljavnost sodbe razsodišča se mora v teku 8 dni po prejetem obvestilu vložiti pri rednem sodniku prve instance.

Tožba zoper neveljavnost sodbe razsodišča ne ustavi eksekucije.

Za izvršitev sodbe razsodišča ali ondi sklenjenih poravnjav je poklicano redno dolžnikovo sodišče.

§ 23. Zastopanje na vzunaj. Pravomočna dejanja. Razglasi.

Predsednik in, če je ta zadržan, podpredsednik zastopa blagajno nasproti oblastvom in drugim osebam.

Blagajna zamore pod svojim imenom zadobiti pravice, sprejemati dolžnosti, tožiti in tožena biti. Za vse blagajnične zaveze je porok le blagajnično premoženje.

Redno sodišče je sodnija v Ljubljani.

Vsa blagajno obvezna pisma, vse vloge na oblasti in vse na podlagi vodstvenih sklepov izdane objave mora podpisati predsednik oziroma podpredsednik.

Vodstvo sme tudi druge člane vodstva ali uradnike pooblastiti, da podpisujejo za blagajno obvezno v občevanju s člani, zlasti blagajnika, da potrjuje vplačila členov v članskih knjižicah.

Vsi blagajno zadevni oklici se objavljajo v „Glasniku“, „Domoljubu“, „Miru“, „Gospodarju“ in „Primorskem listu“.

Vodstvo zamore blagajnične objave tudi na drug način razglasiti.

§ 24. Blagajna je pod državnim nadzorstvom po določenih postavah z dne 16. jul. 1892, drž. zak. št. 203, o reg. pom. blagajnah. Zato se morajo državnim nadzorovalnim organom na zahtevo pokazati knjige in blagajna ter dati zahtevana pojasnila.

§ 25. Registrovanje.

Prvo vodstvo ima v smislu § 5. omenjene postavke potrebno ukreniti za registrovanje blagajne. Obstoji iz teh članov:

II. Posebna pravila.

Zavarovanje starostne rente.

§ 1. Namen zavarovanja.

Tukaj zavarovani redni blagajnični člani imajo pravico na starostno oziroma onemoglostno rento po sledečih določilih.

§ 2. Sredstva v imenovani namen.

Tukaj zavarovane starostne rente plačuje zaklad starostnih rent (I. § 7), v katerega se stekajo v § 7., 8 splošnih pravil zaznamovani dohodki, posebno premije (I. § 4).

§ 3. Začetek izplačevanja rent.

Starostne rente se začnejo izplačevati s koncem 55., 60., 65. ali 70. leta. Vsak mora biti vsaj tri leta pred izplačevanjem zavarovan.

Vsak član si sme pri vstopu izvoliti jednega imenovanih terminov.

Zavarovani sme si tudi med zavarovanjem izvoliti drugi termin, vendar se mora vsaka prememba vsaj pet let pred izpolnitvijo novega termina naznaniti.

§ 4. Premije.

Za zavarovanje starostne rente letnih 100 gld. potrebna enkratna, letna ali mesečna vplačila (premije) se nahajajo v tabeli I. (Zavarovalni načrt za vzorna pravila registrovanih pomožnih blagajnic.)

Za določitev starosti je merodajen dan vstopa najbližji rojstni dan.

Vsakemu članu je na prosto voljo dano si izvoliti enkratno, letno ali mesečno vplačevanje.

Tudi se sme del starostne rente z enkratnim vplačilom pokriti, ostali del pa z letnimi ali mesečnimi vplačili.

Poznejša prememba pri vstopu dogovorjenega vplačevanja je dovoljena; naznaniti se pa mora vodstvu.

Časovne premije se morajo plačevati do spolnitve izvoljene starosti.

Ako umre član pred nastopom rente, pripadejo vsa vplačila zakladu starostnih rent.

§ 5. Visokost rent.

Najmanjši znesek, ki se more zavarovati, je 50 gld. in največji 728 gld.

§ 6. Matematična časovna vrednost.

Ako je starostna renta z enkratno premijo zavarovana, je vrednost te rente v gotovem poznejšem času (mat. časovna vrednost) enaka oni

enkratni premiji, katero bi moral član po svoji starosti takrat vplačati za pridobitev iste zavarovalnine.

Ako je starostna renta z letnimi ali mesečnimi premijami zavarovana, se matematična časovna vrednost dobi, če se ona enkratna premija, katero bi moral član v sedanji starosti plačati za pridobitev iste rente (t. j. matematična časovna vrednost istega zavarovanja pri enkratnem vplačilu) množi z diferenco, ki se dobi, ako se od sedanji starosti primerne premije za 100 gld. rente (tab. I.) odšteje svoječase (nižje) starosti letna premija za 100 gld. rente (t. j. izza dobe, ko se je sklenilo zavarovanje) in se produkt deli s prvo (večjo) teh letnih premij.

Ako je zavarovanje starostne rente sklenjeno deloma z enkratnim, deloma s periodičnim vplačevanjem, se najde matematična časovna vrednost, če se po danih pravilih izračuni vrednost vsacega dela posebej in se potem obe delni vrednosti soštejeta.

Drobci goldinarjev se ne vpoštevajo.

Ko bi se to pozneje preuredilo, se ima izraziti v pravilih.

§ 7. Poznejša prememba sklenjenih zavarovanj.

Za časa zavarovanja se sme v smislu § 3. spremeniti začetek rentnega izplačevanja in tudi v smislu § 5. rentni znesek zvišati ali znižati. Vendar se povišanje rente ne more skleniti v teku zadnjih treh let pred izplačevanjem zavarovane rente.

Za pozneje sklenjene premembe veljajo sledeča določila:

a) Povišanje rente brez premembe začetnega termina.

Član se smatra gledé zavarovane dodatne rente kot nov član in mora plačevati poleg prvotne premije še dodatno premijo, katera je primerna njegovi starosti v času zvišanja.

b) Znižanje rente brez premembe začetnega termina.

Izračuni se premija, katero bi član pri sedanji starosti v slučaju vstopa moral plačevati za sedaj odpadlo rento. Ako se ta premija odšteje od prvotne premije, dobi se premija, katero ima član nadalje plačevati. Ako je diferenca 0, ali je sploh premija znižane rente večja kot prvotna, ima član pravico do znižane rente brez nadaljnjega vplačevanja, a v drugem slučaju nima pravice kaj več tirjati od blagajne.

c) Prememba prvotnega začetnega termina.

Najprvo se ima poiskati mat. časovna vrednost po določenih § 6. Nato se določi s pomočjo pomožne tabele k tab. I. v premerjenem začetnem terminu tej vrednosti primerna starostna renta, katero bi si član pridobil, ako bi v sedanji starosti isto časovno vrednost enkrat plačal.

Do tako dobljene rente ima član pravico brez daljnjih vplačil.

Če pa hoče član starostno rento bodisi v prvotni ali spremenjeni visokosti dobiti, določiti se ima diferenca med dobljeno in od člana predlagano rento.

Ako je dobljena starostna renta manjša od predlagane, mora član mesto sedanje premije plačevati ono, katera je primerna zavarovanju rentne difference pri sedanji starosti.

Ako je pa dobljena starostna renta večja od predlagane, ima član brez vsacih nadaljnjih vplačil pravico do tako izračunjene (večje) rente, katera se, ako po § 15. presega 728 gld., reducira na to svoto brez vsacega povračila.

§ 8. Izstop iz zavarovanja.

Vsak član zamore, ako dokaže trdno zdravje, svoje zavarovanje razdreti.

V tem slučaju ima pravico do odpravnine, katera znaša 50 % po § 6. izračunjene matematične časovne vrednosti. Vendar odpravnina ne sme presežati vplačil, ako član ni bil zavarovan vsaj pet let.

Ta odpravnina se izplača tudi pri izključbi.

Kdor prostovoljno izstopi, ima pravico, ako se odreče odpravnini, na starostno rento primerno dosedanjim vplačilom.

Ta renta je pri enkratnem vplačilu premije enaka prvotni renti. Ako je pa zavarovanje sklenjeno na obroke, se visokost članove pravice določi, da se od prvotne zavarovane rente odšteje ona renta, katero bi si član pridobil, ako bi na podlagi svoje starosti ob izstopu dosedanje premijo plačeval.

Ako član za časa začetnega izplačevanja ni več član blagajne, se njegove pravice znižajo za 10 %.

S smrtjo mine vsaka pravica do starostnega zaklada.

§ 9. Predčasni nastop rente v slučaju onemoglosti.

Člani, kateri pred zavarovanim časom popolno onemorejo, zamorejo, če so že tri leta zavarovani, ali če niso vzeli odpravnine, z dovoljenjem blagajničnega vodstva takoj dobiti rento, ki se izračuni po časovni vrednosti zavarovane rente.

Ako je onemoglost nastopila vsled kake nesreče, ne velja omejitev gledé triletnega členstva.

Visokost te rente je jednaka oni takoj plačilni telesni renti, katero bi član pridobil v sedanji starosti, ako bi naenkrat plačal časovno vrednost do sedaj vplačanih premij.

Pomožna tabela tab. I. naznanja takoj plačilne rente, katere se v posameznih starostnih letih pridobé z enkratnim vplačilom 1 gld.

Onemoglostna renta se torej dobi, če se pri starosti ob času onemoglosti stoječe število pomožne tabele množi z matematično časovno vrednostjo.

Blagajnično vodstvo ima oziraje se na sklepe občnega zbora (I. § 11.) določiti ali in koliko se dodá tako izračunani renti iz temu namenu dovoljenih sredstev splošnega zaklada. Član nima pravice s tožbo iztirjati kaj dodatka.

Blagajnično vodstvo sme vedno zahtevati primerna dokazila o onemoglosti.

Pričeto vživanje rente se ne more ustaviti, če tudi onemoglost preneha. Pač pa odpadejo morebitni dodatki onemoglostne rente.

§ 10. Način rentnega plačevanja.

Izplačevanje starostne rente se prične s prvim mesecem po dokončani dogovorjeni starosti. Plačuje se naprej in sicer v mesečnih obrokih.

Za nakazitev rente mora član prinesiti člansko knjižico, rojstni list in uradno potrdilo, da živi. Ako se vidi, da je pri vstopu kaj let zamolčal, se renta reducira na ono svoto, katera se pridobi na podlagi resnične starosti.

Zaostanki na premijah se odračunajo od rente.

Renta se izplačuje ali pri blagajnični blagajni v Ljubljani ali po pošti.

Vodstvo sme vsak čas zahtevati dokaze o življenju in sploh vse potrebno ukreniti, da se nadzorujejo vživalci rent.

Vživalci rent morajo biti zaznamovani v posebni knjigi.

A. oddelek. Zavarovanje starostnih rent.

Tabela I.

Tabela I.

Enkratne, letne in mesečne premije za zavarovanje starostne rente letnih 100 gld., ki se izplačuje s končanim 55., 60., 65. ali 70. letom.

Letne in mesečne premije se morajo naprej plačevati in sicer do izplačilnega termina rente.

V označeni starosti je za zavarovanje starostne rente s spolnjenim																					
55.					60.					65.					70.						
l e t o m																					
letnih 100 goldinarjev plačati																					
Starost	jeden- kratna	letna			mesečna			jeden- kratna	letna			mesečna			jeden- kratna	letna			mesečna		
		naprej plačana							naprej plačana							naprej plačana					
p r e m i j a																					
	gld.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	gld.	kr.	gld.	kr.	
14	156	8	44	—	74	99	5	16	—	46	57	2	94	—	26	30	1	51	—	13	
15	164	8	93	—	79	103	5	45	—	48	60	3	10	—	27	31	1	59	—	14	
16	172	9	44	—	83	108	5	75	—	51	63	3	27	—	29	33	1	68	—	15	
17	180	9	99	—	88	113	6	07	—	54	66	3	45	—	30	34	1	77	—	16	
18	188	10	58	—	93	119	6	42	—	57	69	3	64	—	32	36	1	87	—	16	
19	197	11	21	—	99	124	6	78	—	60	72	3	84	—	34	38	1	97	—	17	
20	207	11	88	1	05	130	7	17	—	63	76	4	06	—	36	40	2	08	—	18	
21	216	12	61	1	11	136	7	59	—	67	79	4	29	—	38	41	2	19	—	19	
22	227	13	39	1	18	143	8	04	—	71	83	4	53	—	40	43	2	31	—	20	
23	238	14	23	1	26	150	8	52	—	75	87	4	79	—	42	46	2	44	—	22	
24	249	15	13	1	34	157	9	03	—	80	91	5	07	—	45	48	2	58	—	23	
25	261	16	11	1	42	164	9	58	—	85	96	5	37	—	47	50	2	73	—	24	
26	273	17	17	1	52	172	10	18	—	90	100	5	69	—	50	52	2	89	—	25	
27	287	18	32	1	62	181	10	82	—	96	105	6	03	—	53	55	3	06	—	27	
28	301	19	57	1	73	189	11	50	1	02	110	6	39	—	56	58	3	24	—	29	
29	315	20	94	1	85	199	12	25	1	08	116	6	79	—	60	60	3	43	—	30	
30	330	22	43	1	98	208	13	05	1	15	121	7	21	—	64	63	3	64	—	32	
31	347	24	06	2	13	218	13	93	1	23	127	7	67	—	68	66	3	86	—	34	
32	364	25	86	2	28	229	14	87	1	32	133	8	16	—	72	70	4	10	—	36	
33	381	27	84	2	46	240	15	91	1	41	140	8	69	—	77	73	4	35	—	38	
34	400	30	03	2	65	252	17	03	1	51	147	9	26	—	82	77	4	63	—	41	
35	420	32	46	2	87	265	18	27	1	62	154	9	89	—	87	80	4	93	—	43	
36	441	35	18	3	11	278	19	62	1	73	162	10	56	—	93	84	5	25	—	46	
37	463	38	23	3	38	292	21	11	1	87	170	11	30	1	00	89	5	59	—	49	
38	486	41	67	3	68	307	22	76	2	01	179	12	10	1	07	93	5	97	—	53	
39	511	45	57	4	03	322	24	58	2	17	188	12	98	1	15	98	6	38	—	56	
40	537	50	04	4	42	338	26	61	2	35	197	13	95	1	23	103	6	82	—	60	
41	564	55	18	4	87	355	28	89	2	55	207	15	01	1	33	108	7	31	—	65	
42	593	61	17	5	40	374	31	44	2	78	218	16	19	1	43	114	7	84	—	69	
43	623	68	20	6	02	393	34	33	3	03	229	17	45	1	54	119	8	42	—	74	
44	656	76	58	6	76	413	37	61	3	32	241	18	94	1	67	126	9	06	—	80	
45	690	86	71	7	66	435	41	38	3	65	253	20	55	1	82	132	9	76	—	86	
46	726	99	17	8	76	458	45	73	4	04	267	22	37	1	98	139	10	54	—	93	
47	765	114	85	10	14	482	50	81	4	49	281	24	41	2	16	147	11	41	1	01	
48	807	135	13	11	94	509	56	79	5	02	296	26	74	2	36	155	12	37	1	09	
49	851	162	31	14	34	537	63	93	5	65	312	29	39	2	59	163	13	45	1	19	
50	899	200	55	17	72	567	72	58	6	41	330	32	44	2	87	172	14	65	1	30	
51	950	258	15	22	80	599	83	25	7	35	349	35	98	3	18	182	16	02	1	42	
52	1005	354	48	31	31	633	96	69	8	54	369	40	12	3	54	192	17	56	1	55	
53	1064	547	67	48	38	671	114	11	10	08	391	45	02	3	98	204	19	33	1	71	
54	1128	1128	32	99	67	711	137	50	12	15	414	50	88	4	49	216	21	35	1	89	
55						755	170	46	15	06	440	58	00	5	12	229	23	69	2	09	
56						803	220	17	19	45	467	66	82	5	90	244	26	42	2	33	
57						854	303	42	26	80	498	77	96	6	89	260	29	63	2	62	
58						911	470	52	41	56	531	92	44	8	17	277	33	45	2	95	
59						973	973	13	85	96	567	111	94	9	87	296	38	04	3	36	
60											607	139	49	12	32	316	43	66	3	86	
61											651	181	15	16	00	339	50	64	4	47	
62											699	251	05	22	18	365	59	52	5	26	
63											754	391	60	34	59	393	71	12	6	28	
64											815	814	89	71	98	425	86	82	7	67	
65																461	109	09	9	64	
66																502	142	91	12	62	
67																548	199	87	17	65	
68																600	314	72	27	80	
69																661	661	30	58	41	
70																					

Pomožna tabela k tabeli I.

Z enkratnim vplačilom 1 gld. se pridobi v označeni (pristavljeni) starosti										
Starost	s spolnjenim								tako izplačilna telesna renta letnih	
	55.		60.		65.		70.			
	l e t o m									
	starostna renta letnih									
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
14	—	64	1	01	1	74	3	34	—	5
15	—	61	—	97	1	66	3	19	—	5
16	—	58	—	92	1	59	3	04	—	5
17	—	56	—	88	1	52	2	91	—	5
18	—	53	—	84	1	45	2	77	—	5
19	—	51	—	80	1	38	2	65	—	5
20	—	48	—	77	1	32	2	53	—	5
21	—	46	—	73	1	26	2	41	—	5
22	—	44	—	70	1	20	2	30	—	5
23	—	42	—	67	1	15	2	20	—	5
24	—	40	—	64	1	09	2	10	—	5
25	—	38	—	61	1	04	2	00	—	5
26	—	37	—	58	1	00	1	91	—	5
27	—	35	—	55	—	95	1	82	—	5
28	—	33	—	53	—	91	1	74	—	5
29	—	32	—	50	—	86	1	66	—	5
30	—	30	—	48	—	83	1	58	—	6
31	—	29	—	46	—	79	1	51	—	6
32	—	28	—	44	—	75	1	44	—	6
33	—	26	—	42	—	71	1	37	—	6
34	—	25	—	40	—	68	1	80	—	6
35	—	24	—	38	—	65	1	24	—	6
36	—	23	—	36	—	62	1	18	—	6
37	—	22	—	34	—	59	1	13	—	6
38	—	21	—	33	—	56	1	07	—	6
39	—	20	—	31	—	53	1	02	—	6
40	—	19	—	30	—	51	—	97	—	6
41	—	18	—	28	—	48	—	93	—	6
42	—	17	—	27	—	46	—	88	—	6
43	—	16	—	25	—	44	—	84	—	7
44	—	15	—	24	—	42	—	80	—	7
45	—	14	—	23	—	39	—	76	—	7
46	—	14	—	22	—	38	—	72	—	7
47	—	13	—	21	—	36	—	68	—	7
48	—	12	—	20	—	34	—	65	—	7
49	—	11	—	19	—	32	—	61	—	7
50	—	11	—	18	—	30	—	58	—	7
51	—	11	—	17	—	29	—	55	—	8
52	—	10	—	16	—	27	—	52	—	8
53	—	9	—	15	—	26	—	49	—	8
54	—	9	—	14	—	24	—	46	—	8
55	—	—	—	13	—	23	—	44	—	8
56	—	—	—	12	—	21	—	41	—	9
57	—	—	—	12	—	20	—	39	—	9
58	—	—	—	11	—	19	—	36	—	9
59	—	—	—	10	—	18	—	34	—	9
60	—	—	—	—	—	16	—	32	—	10
61	—	—	—	—	—	15	—	29	—	10
62	—	—	—	—	—	14	—	27	—	10
63	—	—	—	—	—	13	—	25	—	11
64	—	—	—	—	—	12	—	24	—	11
65	—	—	—	—	—	—	—	22	—	11
66	—	—	—	—	—	—	—	20	—	12
67	—	—	—	—	—	—	—	18	—	12
68	—	—	—	—	—	—	—	17	—	13
69	—	—	—	—	—	—	—	15	—	13
70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28

B. oddelek. Zavarovanje dot.

II.a tabela.

Jedenkratne, letne in mesečne premije, če se zavaruje dota 100 gld., ki zapade, če je zavarovani otrok dopolnil 18. leto.

Letne in mesečne premije se morajo naprej in dokler ne zapadejo (t.j. do dopolnjenja 18. leta) oziroma če preje umrje zavarovalec, do njegove smrti plačevati.

		Obročne premije																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
		Če je zavarovalec za																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Otrokova starost	Jedenkratna vloga (je neodvisna od zavaroval- čeve starosti)	20 do 24						25 do 29						30 do 34						35 do 39						40 do 44						45 do 49						50 do 54						55 do 60																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
		naprej plačana premija																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
gld.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
0	32	3	49	—	—	31	—	—	—	31	—	—	—	31	—	—	—	31	—	—	—	32	—	—	—	32	—	—	—	33	—	—	—	33	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—	—	—	35	—

II. b. tabela.

Jednokratne, letne in mesečne premije, če se zavaruje do 100 gld., ki zapade, če je zavarovani otrok dopolnil 20. leto.

Letne in mesečne premije se morajo naprej in dokler ne zapadejo (t. j. do dopolnenega 20. leta) oziroma, če prej umrje zavarovalec, do njegove smrti plačevati.

Otrokova starost		Jednokratna vloga (je neodvisna od zavarovalčeve starosti)	Če je zavarovalec za																	
			let starejši, kot zavarovani otrok, znaša																	
			naprej plačana premija																	
			20 do 24		25 do 29		30 do 34		35 do 39		40 do 44		45 do 49		50 do 54		55 do 60			
letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna	letna	mesečna			
gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.			
0	30	3	01	27	03	27	3	05	27	3	16	27	3	27	29	44	30	3	75	33
1	36	3	33	29	35	30	3	37	30	—	—	30	3	63	32	83	34	4	18	—
2	40	3	64	32	66	33	3	69	33	—	—	33	3	97	35	20	37	4	60	—
3	44	3	97	35	99	35	4	02	36	—	—	36	4	34	38	59	41	5	04	—
4	46	4	33	38	36	38	4	39	39	40	57	40	4	74	42	02	44	5	52	49
5	49	4	74	42	77	42	4	81	42	44	—	44	5	19	46	50	49	6	05	54
6	52	4	20	46	23	46	4	28	47	48	—	48	5	70	50	04	53	6	64	59
7	54	5	74	51	77	51	5	82	51	53	—	53	5	28	55	65	59	7	31	65
8	57	6	36	56	39	56	6	45	57	59	—	59	6	96	61	36	65	8	08	72
9	60	7	10	63	13	63	7	19	63	66	47	66	7	75	68	19	72	8	97	79
10	63	7	98	70	02	71	8	08	71	74	—	77	8	69	77	16	81	10	01	88
11	66	9	06	80	10	80	9	17	81	84	—	87	9	34	87	34	91	11	25	99
12	69	10	41	92	45	92	10	53	93	96	—	99	10	79	10	79	04	11	77	13
13	72	10	14	92	19	92	10	28	93	10	—	109	11	62	11	62	20	12	67	30
14	76	14	46	28	51	28	14	60	29	33	1	36	16	03	36	03	42	17	13	51
15	79	17	70	56	75	57	17	85	58	61	1	65	19	34	65	34	71	20	48	81
16	83	22	56	99	62	00	22	72	01	05	2	08	24	28	08	24	14	25	38	24
17	87	30	66	71	72	71	30	82	02	18	2	79	32	28	21	28	85	33	37	95
18	91	46	86	14	91	14	46	99	15	47	4	43	48	18	48	46	26	49	05	33
19	95	95	46	43	46	43	95	46	43	95	8	43	95	46	43	46	43	8	43	43

Jedenkratne, letne in mesečne premije, če se zavaruje do 100 gld., ki zapade, če je zavarovani otrok dopolnil 22. leto.

Jedenkratne, letne in mesečne premije, če se zavaruje dota 100 gld., ki zapade, če je zavarovani otrok dopolnil 22. leto.

[illegible]

II. d tabela.

Jedenkratne, letne in mesečne premije, če se zavaruje do 100 gld., ki zapade, če je zavarovani urok ugoden. — 17. 1898.

Lette in mesečne premije se morajo naprej in dokler ne zapadejo (t. j. do dopolnjenja 27. leta) vzdrževati, če prva enota zavarovanja ni bila plačana.

Otrokova starost		Če je zavaralec za																																			
		Jednokratna vloga				20 do 24				25 do 29				30 do 34				35 do 39				40 do 44				45 do 49				50 do 54				55 do 60			
		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna		letna		mesečna					
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.						
naprej plačana premija																																					
0	24	28	20	30	20	33	21	37	21	44	22	55	23	72	24	01	27	24	3	01	27	24	3	01	27	24	3	01	27	24	3	01	27				
1	30	50	22	52	22	55	23	60	23	67	24	80	25	72	26	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29				
2	33	71	22	73	24	76	24	81	26	90	26	05	27	72	26	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29	29	3	65	29				
3	36	93	22	95	26	98	26	04	28	14	30	30	28	85	30	32	34	34	4	97	31	34	4	97	31	34	4	97	31	34	4	97	31	34			
4	38	16	3	18	28	22	31	29	29	40	30	57	32	85	33	32	37	37	4	70	37	37	4	70	37	37	4	70	37	37	4	70	37	37			
5	41	41	3	44	30	48	31	56	33	68	33	87	34	18	35	40	40	40	5	12	44	40	5	12	44	40	5	12	44	40	5	12	44	40			
6	43	70	3	73	33	77	36	18	36	99	38	20	37	94	38	44	44	44	5	58	48	44	5	58	48	44	5	58	48	44	5	58	48	44			
7	45	01	4	04	35	09	39	56	40	72	42	98	42	38	42	52	52	48	6	09	48	52	6	09	48	52	6	09	48	52	6	09	48	52			
8	47	37	4	40	39	46	42	16	43	16	48	44	46	88	46	66	50	52	7	04	61	50	7	04	61	50	7	04	61	50	7	04	61	50			
9	50	77	4	81	42	87	47	46	44	16	48	44	48	66	55	68	55	57	8	07	76	57	8	07	76	57	8	07	76	57	8	07	76	57			
10	52	23	5	27	46	34	51	46	53	66	66	96	53	74	61	86	97	63	6	24	86	63	6	24	86	63	6	24	86	63	6	24	86	63			
11	55	76	5	80	51	57	52	02	58	89	61	56	58	71	11	10	69	69	7	10	82	71	10	82	71	10	82	71	10	82	71	10	82	71			
12	57	38	6	43	56	26	64	42	66	67	76	04							8	07	76	57	8	07	76	57	8	07	76	57	8	07	76	57			
13	60	12	7	17	63	17	71	26	72	72	34	04							9	08	86	72	9	08	86	72	9	08	86	72	9	08	86	72			
14	63	00	8	06	70	16	81	26	82	61	74	04							10	14	98	80	10	14	98	80	10	14	98	80	10	14	98	80			
15	66	08	9	14	80	26	93	44	94	83	83	11	12	94	10	20	20	10	11	14	10	11	14	10	11	14	10	11	14	10	11	14	10	11			
16	69	43	10	49	92	62	108	82	109	96	96	11	13	112	11	20	20	11	12	16	11	12	16	11	12	16	11	12	16	11	12	16	11				
17	72	16	12	56	07	71	29	93	114	1132	74	15	17	129	13	17	17	13	14	31	13	14	31	13	14	31	13	14	31	13	14	31	13	14			
18	76	48	14	81	28	81	57	20	159	61	64	18	1	164	15	17	17	15	16	48	15	16	48	15	16	48	15	16	48	15	16	48	15	16			
19	79	72	17	1	56	96	00	20	22	04	20	2	1	204	22	06	06	2	17	77	22	17	77	22	17	77	22	17	77	22	17	77	22	17			
20	83	58	22	2	99	83	00	08	23	04	07	2	2	24	24	11	21	24	3	21	26	24	3	21	26	24	3	21	26	24	3	21	26	24			
21	87	68	30	30	71	93	72	16	31	75	79	16	2	31	32	06	21	32	3	21	31	32	3	21	31	32	3	21	31	32	3	21	31	32			
22	91	87	46	46	87	95	15	27	47	18	20	4	4	47	48	11	43	48	4	31	43	48	4	31	43	48	4	31	43	48	4	31	43	48			
23	95	43	95	43	43	43	43	43	95	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43			

